

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (1/2 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zabavale, esmirtice itd.:
enosolpna . . . štvrta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petstvarsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
bo n. hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Bombardiranje Odrina se je začelo. — V Odrinu vlada lakota. — Vojne odredbe v Carigradu.

Sofia, 4. februarja. (Oficielno.) Operacije pred Odrinom so se včeraj ob 8. uri začele in se mesto obstreljuje. Berlin, 4. februarja. »Berliner Lokalanzeiger«-ju se preko Sofije iz Svile- na (Mustafa-Paša) poroča, da se je tam ob 9. uri začelo čulo ljuto grmenje to- pov iz Odrina.

London, 4. februarja. »Daily Mail« poroča: Odrin se bo le par dni držal. Živil tako primanjkuje, da so začeli zadnje dni klati konje.

Carigrad, 4. februarja. Oblast re- kviruje konje in vozove v vojne svrhe. V mošejah se pridiguje vojska. Vozir se je včeraj delj časa razgovarjal s francoskim poslanikom.

Kardinal dr. Nagl umrl.

Dunaj, 4. februarja. Kardinala dr. Nagla sta včeraj zvečer obiskala pre- stolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soproga. Okoli četrta na 1. uro popolnoči je došel papežev nuncij conte Scapinelli in kardinalu podelil papežev blagoslov. Kardinal je nato padel v agonijo in ob trideset na 1. uro popolno- či umrl. O smrti so takoj obvestili ce- sarja, prestolonaslednika in Sv. Očeta.

Kardinal dr. Nagl.

Katoliška cerkev v Srbiji.

Razgovor našega poročevalca s srbskim naučnim ministrom Ljuba Jovanovićem.

II.

Gospod minister je nadaljeval: »Naša ustava priznava tudi katoliško vero in katoliško Cerkev v Srbiji. Toda to je splošen princip, kakor so vsa ustavna določila splošnega značaja, a se morajo regulirati s posebnimi zakoni. Tako se mora zdaj tudi organizacija katoliškega

Iz knezoškofijske palače vihrajo žalne zastave.

× × ×

Rajni kardinal je bil rojen dne 26. novembra 1855, posvečen dne 14. julija 1878, l. 1889 je postal ravnatelj znanega avstrijskega zavoda S. Maria dell' Ani- ma v Rimu. Leta 1902 je bil imenovan za tržaško-koperskega škofa, leta 1910 za titularnega dunajskega nadškofa, po smrti kardinala Gruscha je postal prvi dunajski nadškof in bil leta 1911 imenovan za kardinala. Bolehal je na anemiji (brezkrvnosti). Predvsem se je umrl kardinal odlikoval po izvanred- ni ljubeznivosti, trezni, mirni in pra- vični sodbi, lastnosti, ki sta ga tako ljudstvu kakor svojim duhovnikom jako priljubile. Na Dunaju se je poseb- no trudil za sezidavo novega dunajske- ga semenišča, ki se odpravi prihodnjo spomlad in pa sezidavo novih prepo- trebnih cerkva, brez katerih je dušno pastirstvo v velikih mestih brezuspe- šno.

bogočastja urediti, se morajo določiti pra- vice in dolžnosti te organizacije, izkratka odnosi med državo in papežovo stolico.

»Kakšen pa bo odnos katoliške avto- nomne Cerkve nasproti državi?»

»Pri tej stvari se mora ozir jemati na dve stvari. Po ustavi je v Srbiji pravoslav- na vera državna. Ustava izrečno za- branjuje proselitizem na škodo drž- avne vere. Od te strani smo ustavno dol- žni pravoslavno vero ščititi in njene inte- rese varovati. Drugi moment je ta, da mora

država varovati obče pravo nadzorstva, kar se tiče javnega reda. Katoliški cerkvi pa hočemo sicer dati vse potrebne postav- ne garancije, da bodo njeni predstavniki mogli popolnoma izvrševati svoje pastirske dolžnosti. Mi pa ne bomo samo ne ovirali svobodnega gibanja katoliške Cerkve v izvrševanju njenega verskega poklica, tem- več jo hočemo tudi ščititi in ji pomagati, kjer bo to treba.

Mi se nadejamo, da bo sveta papeževa stolica jemala v poštev fakt, da je Srbija nacionalna država in da je katoliška Cer- kev v srbskih deželah stara in ima lepe tradicije. V srbski zgodovini je zabeleženih mnogo dejstev, ki pričajo o blagodejni vza- jemnosti med katoliško Cerkvijo in srb- skim kulturnim in državnim življenjem. Čeprav je večina srbskega naroda bila in je pravoslavne vere, so tudi katoliški ele- menti igrali v njegovi zgodovini znatno ulogo. Niti najslavnejša srbska dinastija, Nemanjići, ki je bila pravoslavju vrlo uda- na, ni bila ekskluzivna, najmanj pa nepri- jazna katoliški Cerkvi. Znale so zgodovin- ske zveze vseh glavnih predstavnikov te dinastije z rimsko stolico, počenši od Šte- fana Nemanje pa do Dušana Silnega. Ne- manja, Milutin Veliki, Dušan Silni so zidali in podpirali katoliške cerkve, tudi so se Nemanjići često ženili s katoliškimi prin- cesami. Sledovi te vzajemnosti so še danes vidni, posebno na umetniških spomenikih XII., XIII. in XIV. veka. Jaz smatram, da bo katoliška Cerkev tudi sedaj kulturni činitelj pri povzdigi teh zapuščenih in za- nemarjenih krajev, ki so pred turško in- vazijo bili na celem Balkanu najbolj kul- turni.

»Srbijo čaka zato ravno v teh krajih največje delo — pripomni naš poročeval- c.

»Mi bomo morali dolgo vrsto let vse svoje moči napeti, da te od naše hrabre armade osvojene kraje kulturno povzdigi- nemo. Pod geslom svobode in enakosti bomo začeli živahno kulturno in naučno delo. Treba bo najprej vzgajati narodne mase, preganjati duha podivjanosti in mračnosti, ki se je razpasel vsled več kol petstoletnega suženjstva; ali obračali bo- mo svojo pozornost tudi na srednje šolstvo, pa tudi na strokovno šolstvo, da vzgojimo med enim narodom izobražene delavce na vseh poljih.

»Jaz sem zelo vesel, da ste mi dali možnost, da naše najbližje brate Slovence obvestim o teh namerah srbske vlade.

»Morete — gospod urednik — reči, da bo Srbija vprašanje svojih novih kato- liških podložnikov rešila na način, ki bo Slovence zadovoljil, nam pa bo v čast.

Evropski položaj v avstrijski luči.

Razgovor urednika londonske »Morning Post« z odličnim avstrijskim državnikom.

Prinašamo ta razgovor iz angleškega lista, ker odseva mnenje avstrijske diplo- macije, ne da bi se spuščali v kako disku- sijo.

»Zelo nas veseli,« je dejal odlični av- strijski državnik, »ton angleškega časopisja skozi celo krizo z ozirom na Avstrijo. Ne morem reči, da nam je bilo francosko časo- pisje enako naklonjeno. Zdi se, da v Fran- cijci niso spoznali, da je Avstrija med vsemi evropskimi velevalstmi najbolj prizadeta po dogodkih na Balkanu. Enako ne pri- znajajo dovoljno zmernosti, ki smo jo ka- zali v zvezi veliki provokaciji. Vse te okoli- ščine mnogo bolje razumevajo na Angle- škem, kjer se nam je časnštvo vseskozi izkazalo naklonjeno.

Ker sem pridobil svojega informa- torja, da naj podrobneje izrazi svoje mne- nje, je dejal, da bi Avstrija, če bi bila ho- tela, tako pritiskala na balkanske države, da bi bila resno ogrozila njihove šanse v vojski, in da je potrpežljivo prenašala ve- liko izgubo in škodo, ki jo je povzročila intrinzičnost Srbije, kakor se je iz- razil.

Vprašan, zakaj se je zdelo Avstriji potrebno vzdrževati mobilizacijo kljub dej- stvu, da je bila njena politika od velesil priznana, je dejal, da je vprašanje obmej- itve Albanije še vedno odprto in da vlada glede tega velika razlika. Vrh tega stoji srbske čete še vedno na albanskem ozem- lju. »Pomniti morate tudi,« je nadaljeval, »da se gre Avstriji za važne ekonomske interese, ki jih bo treba pri končni ure- diti po vojski varovati. Dokler se vsa ta vprašanja ne rešijo dovoljno in se ne po- vrnejo normalne razmere v deželah, meje- čih na našo južno mejo, se pač ne more i od nas pričakovati, da se vrnemo k nor- malnim razmeram.

Nadalje je razločeval, da je bila mo- bilizacija potrebna varnostna odredba brez agresivnega namena. Avstrija je že podala dokaz za svojo željo po miru. Ona ni mogla nameravati nobene pridobitve ozemlja na Balkanu, ker tako dejanje bi državi le pri- dežalo nove elemente nevarnosti in nove vire nepravil. »V našo korist je,« je rekel, »da se balkanske države razvijejo v mo- čne in neodvisne narode.

Omenil sem splošni vtis, da ima av- strijska politika precej namen onemogočiti razvoj Srbije. Odgovor se je glasil, da je Avstrija podala dokaz svoje dobre volje z ozirom na Srbijo s tem, da ni nasprotovala njeni pridobitvi prostega komercialnega pristanišča v Adriji. »Naša politika pride

LISTEK.

Prekoračen uradni pavšal.

(Iz življenja čudnega svetnika Birokra- cija.)

Manjkalo je ravno ensto, recimo, toda samo radi enostavnosti: kron, kajti pri nas se to ni zgodilo, vsaj je pri nas kaj tacega nemogoče.

»Sto kron!« vzdihnil je iz globočine svojega potrtega srca svetnik Maliček, ka- teremu je ta vsota koncem leta manjkala od pavšala za upravo državi lastne hiše. »Sedemdeset urednikov nas je v našem uradu, in ravno jaz sem moral biti tako nesrečen, da so me imenovali upravite- ljem te stare barake!«

Toda sedaj ni bil čas za rekriminacije. Svetnik Maliček je vzel v roko uradno »Navodilo za upravljanje državi lastnih po- slopij«. Tehna knjiga s 1548 paragrafi. Ali bode še enkratno čitanje kaj poma- ga? Saj zna tako vso knjigo na pamet, od splošnega dela, kako paziti, da uradna hiša vedno ugodno učinkuje na gledalce, pa do zadnjega paragrafa posebnega dela, ki določa, da morajo biti snažni tisti pro- stori, kamor zahačajo uradne osebe, kadar

ijm ie to neobhodno potrebno, dasi taka pola niso uradna.

Zdajci pa se je razjasnil gospodu svet- niku dozda temni obraz. Seveda, tole je! Koncem leta 1911. je dal te prostore kot uradnik in upravitelj državnih poslopij, ki razume potrebe časa in ni slep za nove iznajdbe, preosnovati na popo noma an- gleški način. Vse je sedaj angleško, tudi napis, dočim je preje preprost domač na- pis kazal, da je zadevni prostor »tukaj«. In moderniziral je seveda tudi dotični pa- pir, ki je odslej zadoščal vsem zahtevam higijene. Kajti peti odstavek točke 15., lit z § 999. že omenjenega navodila za upra- vljanje državi lastnih poslopij pravi, da je upravitelj v zadnji vrsti odgovoren tudi za zdravje prebivalcev teh poslopij. Maliček je bil prenatanečen, da bi prezrl le eno sa- mo točko tega znamenitega navodila. To- rej ugoditi tudi vsem zahtevam higijene!

Tako so imeli uslužbenci dotičnega urada angleške, higijenske prostore v letu 1912. Novost, modernost in udobnost, vse to je bilo vzrok velike frekvence.

Naj se nam ne zameri, da obsirneje ali da sploh razpravljamo o teh rečeh, toda Maliček je pavšal za leto 1912 ravno za 100 kron prekoračil in je mislil, da je vzrok temu ravno prevelika poraba omenjenega papirja. Vsako prekoračenje pavšala je

treba opravičiti. Kdor ne ve, kaj je uradni pavšal in kaj se pravi opravičevati preko- račenje pavšala, der kennt euch nicht, ihr himmlischen Mächte, in on je srečen. Ta- kim srečnim ta pripoved o nesreči ni na- menjena. Maliček je žal, vse to le predob- ro vedel.

Kako pomagati?

Najprej je gospod svetnik izdal pose- ben »poduk«, ki so ga prilepili in pribili na raznih krajih dotičnih prostorov in v njih bližini, poduk, kako modro štediti s tem papirjem. Poduk je bil zelo natančen in je obsežal 53 paragrafov. Uradništvo se je ustrašilo. In prvi uspeh tega poduka je bil, da se je takrat v tistem mestu dvig- nil konsum časnikov.

To še ni bilo zadosti! Kakor sp'oh obi- čajno, je sklenil Maliček sklicati tudi o tej zadevi enkrato, in k tej pritegniti tudi stro- kovnjake. Prvi med temi je bil g. J. Žepo- isk, namestni pomočnik uradnega vodite- lja pododdelka urada za vnovčenje državi od države v poteg predkazanih držav- ljanskih dohodkov ad personam in imejitelj reda niklove tiskalnice prve vrste. Ta je bil mnenja, da kaže taka poraba papirja brezdvomno, da ima uradništvo velikske postranske dohodke, katere vsekakor tre- ba podvreči obdačenju.

Enketi so pritegnili nadalje tu- od

urada za razmišljanje o šolskih potrebah gospoda doktorja juris utriusque Avrela Schuldrossler. Ta je zopet menil, da je ve- lika poraba znak potratnosti. Varčnost, ta važna plat kulturnega napredka, se vse premalo uvažuje v šolah, osobito v sred- nih, kjer se pripravlja za življenje urad- niški naraščaj. Profesorji, katere ie šolska oblast že za razne dobre in hasnovite reči z uspehom upregla, naj bi tudi to stran štedljivosti praktično učili mladino, potem take potrate več ne bode. On da bode sprožil svojedobno to misel na pristojnem mestu.

Od justice je bil vabljen gospod Bisto- vid Paragrafonk. Po njegovem mnenju bi država lahko tožila zadevne uradnike za- radi obogatbe. Kajti, kolikor porabijo v uradu preveč papirja, toliko ga prihranijo doma, to pa na trošek in škodo države.

Konec te enquete je bil, kakor doslej še vsake, da je sklicatelj Maliček slišal to- liko mnenj, kolikor je bilo ekspertov, da pa končno le ni vedel, kaj storiti.

Bil je obupan, ko je prebral še enkrat obsirni protokol o enketi. Jezen je vržel protokol ob tla, planil po konci, — in se prebudil. Vse to namreč se je gospodu svetniku, upravitelju državi lastne hiše, le sanjalo v pustni noči, kajti vsakdo ve, da kaj tacega v istini sploh ni mogoče.

v kolizijo z njeno samo tam, kjer so njeni cilji taki, da ogrožajo neodvisnost Albanije. Albanija ima isto pravico do narodnega obstoja in razvoja, kot druge balkanske države.

Vprašam svojega diplomata, če se ne boji, da ne bi Avstrija s podpiranjem neodvisnega razvoja balkanskih držav pospeševala panslavistično gibanje. Odgovoril je na to, da edina oblika panslavizma, ki bi se je Avstrija morala bati, zveza slovanskih narodnosti pod varstvom ali politično vlado Rusije. Za svojo osebo je mnenja, da se tak razvoj ne da uresničiti; če bi pa bil izvedljiv, potem bi bilo najboljšo sredstvo, da se prepreči pomagati balkanskim narodom v njihovem boju za narodni izraz. Ko sem dejal, da se sodi, da ima ruska politika isti cilj, je rekel, da je interes Rusije pri balkanskih narodih različne narave. »Mogoče je, da bo vedno ostala močna vez narodnega in verskega čustvovanja med Rusijo in slovanskimi narodi na Balkanu in da se bodo vedno mogli zanašati na simpatije ruskega naroda. Istočasno pa bi jih Rusija skorajda utegnila smatrati politično pod njeno protekcijo. Interes naše monarhije je bolj materialen, ker ji je na tem, da ima pri razvoju balkanskih držav v neodvisne narode političen in ekonomičen dobiček.«

Zdelo se mi je, da bi vsak tak razvoj vplival na številno slovansko prebivalstvo v državi ter povzročil, da bi gojilo aspiracije po enaki neodvisnosti; ko pa sem mu izrazil ta ugovor, je odvrnil, da nevarnost ni tako velika kot se vidi.

Zelo velik del avstrijskega slovanskega prebivalstva, je dejal, je popolnoma zadovoljen in patrijotičen. Gotovo je, da Poljaki ne žele izpremeniti gospodarjev. Edina pot, zagotoviti soglasje mnogobrojnih narodnosti v državi, je ta, da se jih vzpodbudi identificirati lastne interese z onimi monarhije. Na vprašanje, da bi bilo mogoče vzdrževati državo na načelu zatiranja. S časom, potrpežljivostjo in simpatijo se po njegovem mnenju posreči zvariti različne narodnosti v eno celoto s skupnimi interesi in aspiracijami.

Obrnivi se k ekonomski strani vprašanja mi je dejal, da je Avstriji na tem, da se okoristi z otvoritvijo novih trgov, ko bi se balkanski narodi razvijali, ker bi absorbirali njene industrijske proizvode. Na drugi strani pa bi Ogrska, kot poljedelška dežela občutila konkurenco teh držav na avstrijskem trgu. Verjetni učinek tega bi po njegovih mislih bil ta, da bi dobila ogrska industrija, ki je še v povojih, veliko vzpodbudo. Strah pred to bodočo konkurenco je bil, ki je nagnil ogrsko javno mnenje v prilog Srbiji, da dobi pristan ob Adriji, v nadi, da bodo balkanske države eventualno predvsem izvažale v Egejsko in Jadransko morje ter s tem zmanjšali konkurenco na avstrijskem trgu. »Ali celo vprašanje naših ekonomskih odnosov do balkanskih držav bo potrebovalo skrbne revizije in prilagoditve novim odnošajem.«

Obrnivi se zopet k splošni situaciji je diplomat ponovil, da čisto vsa sumničnja ali namigavanja, da namerava Avstrija agresivno akcijo na Balkanu, temeljijo na nepoznavanju pravih odnošajev. Povdaril je dejstvo, da je Avstrija pred vsem zainteresirana na ustanovitvi trajnega miru na Balkanu. »Naša politika,« je ponavljal, »je pospeševati narodni razvoj teh narodov, s katerimi upamo v prihodnosti živeti v medsebojnih simpatijah in prijateljstvu. Vendar mislimo, da naj se vsak izmed njih razvija v svojem lastnem narodnem okolju in da se ni eden njih ne sme poizkusiti obogatiti na stroške drugega. Nadalje smo mi naravno odločeni varovati naše trgovinske interese ter zagotoviti, da se nanje primer-

no ozirajo pri ureditvi, ki mora priti koncem vojske. Samo na podlagi takih načel je mogoče zagotoviti trajni mir in napredek.« Balkanska vojska je dvignila cel problem bližnjega iztoka in vprašanja, ki so cele rodove dolgo mučila evropske države, zahtevajo zdaj definitivno in končno rešitev. Med temi vprašanji je najkočljivejšo ono, ki se nanaša na razmerje med Avstrijo in Srbijo. Dvakrat tekom poslednjih peto let je ta mala dežela povzročila Avstriji nepreračunljive izgube in neprilike in bistveno je zagotoviti, da se taka akcija nikoli več ne ponovi. Avstrija je nameravala to doseči s tem, da pride do sporazumjenja s Srbijo in Avstrija je potrpežljivo prenašala mnoge provokacije in veliko materialno škodo v nadi, da ji bo mogoče ustanoviti njene bodoče odnose s Srbijo na trajni in prijateljski podlagi.

Končno mi je povedal, da je bilo v Avstriji vse zadovoljno s tem, da se »konferenca poslanikov vrši v Londonu«. Dobro poznamo nepristransko sodbo in duh poštenega presojanja (fair play), ki prevladuje glede tega vprašanja na Angleškem. Angleško občinstvo naj bo zažgostovljeno, da bo Avstrija i nadalje neumorno delovala v interesu miru.

Včerajšnja poročila z Balkana.

Bulgarska vlada je, kakor se je včeraj iz Sofije poročalo, do včeraj zvečer ob 7. čakala, ali Turčija še v zadnjem hipu Odrin odstopi ali ne. Odgovor pa ni prišel.

Glede očitkov, češ, da je Bulgarija preneglala, piše vladni »Mir«, da ta očitjanja niso upravičena. Pogajanja, ki so tako počasi napredovala, so povzročila v Bulgariji veliko nezadovoljstvo. Bulgariji so med tem, ko so se o miru pogajali, za vojne priprave več izdali, kakor so za vojsko samo. Nikakor ne gre, da bi sedanji položaj večno trajal. Pomisliti se mora, da majo radi trdovratnosti Turčije Bulgari nad pol milijona vojakov pod orožjem. Bulgarija, ki je mirovala dva meseca, ker so to velesile želele, ne more vedno čakati, zlasti ne zato, ker je Turčija odklonila skupno noto velesil. Neizcisljivo je zato, da se vojska nadaljuje. Sedanji položaj za pogajanja ni ugoden. Turkom ne preostane drugega, kakor da se danes (to je 3. t. m.) sprejmejo neizpremenjeno noto velesil, če pa tega ne store, se danes zvečer vojska nadaljuje. Potem pa ne bo šlo več za odrinski vilajet, marveč se bo govorilo le še o Carigradu in o Dardanelah.

Kar se tiče Odrina, je Bulgarija izjavila, da dovoli imenovati kalifovega zastopnika. Imenovali bodo muftija, ki bo skrbel in ščitil mohamedanska svetišča v Odrinu in tudi pazil, da mošej ne izpremenijo v cerkve. Dunajski krogi sodijo, da bodo Bulgari po končanem drugem poglavju sedanje vojske zahtevali, da bodi meja ob reki Ergane, nadalje, naj plača Turčija vojno odškodnino, velesile pa naj zmagoviti bulgarski armadi dovolijo da maršira v Carigrad. Rusija pohodu v Carigrad baje ne bo nasprotovala, ker ji je zagotovljeno, da bi Bulgari Carigrad čez dva ali tri dni zopet zapustili. Kakor francoski listi trde, bi Rusija posredovala le v slučaju, ako bi proti vsakemu pričakovanju turška armada nameravala vdreti na bulgarsko ozemlje.

Iz Peterburga poroča »Frankfurter Zeitung«, da pritiska Rusija na Francijo in Anglijo, naj bi vojna brodovja velesil demonstrirala pred Cari-

gradom, trozveza pa to demonstracijo prejkoslej odklanja.

»Agenzia Stefani« poroča, da so v Draču dne 2. t. m. vkrcali 1300 srbskih vojakov, ki so z orožjem in z živžem dobro preskrbljeni. Sodijo, da se srbski vojaki odpeljejo v Leš, od tam pa marširajo pred Skader, ki ga skupno s črnogorsko armado napadejo.

Glede na bulgarsko - rumunski spor se poroča: Kakor trdi neko londonsko poročilo, zahteva Rumunija od Bulgarije sledeče: Bulgarija se odpove vsem pravicam v Dobrudži. Kucovlahom, ki stanujejo v osvojenih ozemljih, se zaježijo vse narodne in cerkvene pravice. Eksarhat potrdi ustanovitev kucovlaške škofije in dopusti, da se smejo kucovlaške šole v Bulgariji podpirati. Vse utrdbe Siliistrije se poderejo, vzhodno od Siliistrije se pa uredi meja tako, da se rumunska meja ob Črnem morju pomakne za dve angleški milj naprej, tako da Rumunija lahko ustanovi vojno pristanišče ob Črnem morju. Dosedanja rumunska - bulgarska pogajanja so ostala brezuspešna. Tako Rumuni kakor Bulgari pa streme za tem, da se sporna vprašanja mirno rešijo.

Včerajšnja seja poslanikov v Londonu je trajala komaj pol ure. Baje niso nekateri poslaniki dobili od svojih vlad odgovora na svoja brzoglasna vprašanja od sobote. Skupnega koraka velesil v Sofiji vsekakor ni bilo. Takega koraka sploh ni konferenca nasvetovala svojim vladam. Nekateri vlade, a ne vse, so posamič posredovale v Sofiji.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

Češki Nemci proti malemu finančnemu načrtu. — Poljaki in Rusini. — Aktivitetni razredi. — Austro-Amerikana in Kanada. — Novi kartel avstrijskih tkalnic. — Naša vojna mornarica. — Reka škofija.

Nemško - nacionalna korespondenca piše, da se Nemci zavzemajo za to, da se reši le oni del malega finančnega načrta, ki meri na to, da se državnemu uradništvu plače izboljšajo, da naj se odgodi vprašanje o nakazatvi gotovih vsot novih davkov deželam. Nemci bi tako radi na Čehe pritiskali, da bi radi slabih finančnih razmerij češke deželne uprave rajši z njimi se spravili. — Ukrajinsko strankarsko glasilo »Lilo« objavlja izjavo nekega rusinskega voditelja, po kateri se radi sedanje rusinske obstrukcije ne sme pričakovati, da se mali finančni načrt reši pred 10. t. m. Poljski listi poročajo, da zahtevata poljska ljudska stranka in demokratična stranka hitro rešitev vprašanja volilne preosnove gališkega deželnega zbora. Vlada tudi dela na to, da se pospeši preosnova gališkega deželnega volilnega reda. — C. kr. statistična centralna komisija izdeluje zdaj predloge, na podlagi katerih se razširi zadnji odlok olade glede uvrstitve mest v višje plačilne razrede državnih uradnikov. Po naročilu vlade je statistična osrednja komisija v več slučajih izvedla nove poizvedbe, ki so zdaj zaključene in se bodo stavili tozadevni predlogi. Več mest, ki so jih pri zadnji uvrstitvi prezrli, uvrste v višji aktivitetni razred. Vlada v kratkem izda tozadeven predlog. — Ravnateljstvo Austro-Amerikane objavlja, da odplove že 15. marca njen parnik »Argentina« prvič v Kanado in sicer v Portland, dne 12. aprila odplove parnik »Alice« v Quebec. — Za kartel tkalnic je pridobljenih že 200 tvrdk torej dve tretjini prizadetih tvrdk. Ko se kartel izvede, se podraži tudi obleka. — Uprava naše vojne mornarice je v Hamburgu naročila plavajočo dvigalnico, ki dvigne 40.000 ton; v Kijelu je pa naro-

čila pet podmorskih čolnov. — Iz Rima se zasebno poroča, da je Vatikan dovolil, da se v Reki škofija ustanovi.

IZPOPOLNITEV NAŠE ARMADE.

»Militärische Korrespondenz« poroča, da nameravajo vse poljske artiljerijske polke, ki štejejo zdaj po štiri baterije, pomnožiti še s peto, pozneje pa še s šesto baterijo. Avstrijska deželna bramba, ki obsega zdaj 8 poljskih havbičnih divizij, se za zdaj pri vsaki diviziji ustanovi ena baterija, ki se sčasoma razširijo v samostojne domobranske artiljerijske polke. Sedanja obstoječa honvedska artiljerijska polka dobita peto baterijo. Pripravljajo vse, da se osnuje še drugi železničarski polk, ki bo najbrže v Budimpešti nastanjen. Ustanoviti nameravajo dva nova pionirska bataljona. V kratkem se izvedejo tudi delavski oddelki in sicer bo štel delavski oddelki pri vsakem pešpolku 3 podčastnike in 30 vojakov, pri lovskih bataljonih bo pa delovski oddelki obsegal enega podčastnika in 10 vojakov.

SOCIALNI DEMOKRAT PREDSEDNIK FINSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Finski deželni zbor je izvolil z 80 glasovi za predsednika socialnega demokrata Tokojja; prejšnji predsednik Svihustna je dobil 63 glasov.

ZBLIZANJE ANGLIJE IN NEMČIJE.

»Daily News« piše: Več kakor sedmi dobrohotnega pacifizma pomenja sporazumjenje med Nemčijo in Anglijo, ki pomenja tudi za bodočnost velike stvari. Tudi drugi angleški listi naglašajo, da so se razmere med Nemčijo in Anglijo zelo izboljšale.

Dnevne novice.

+ Naši liberalni »Jugoslovani«. Nek politični naivnež se zadnji čas v »Slovenskem Narodu« močno poteguje za to, da bi se obnovili ideali velikega Strossmayerja in bi stopili vsi Slovenci in Hrvatje v eno kolo ali pa vsaj vsi, čeprav v dveh strankah, težili za »kulturno povzdigo Jugoslovanstva«. To vse z ozirom na »veliki zgodovinski trenutek«. Mi se sicer nismo nikoli niti en hip udajali misli, da bi bilo z našimi »naprednjaki« mogoče skupno za »kulturno povzdigo Jugoslovanstva« delati. Kljub temu smo se baš z ozirom na »veliki zgodovinski trenutek« ogibali vsake malenkostne polemike z liberalci. »Narod« pa nadaljuje v teh časih celo z navadnim prostaštvom, o čemer priča n. pr. tudi včeraj objavljena notica:

»Čuki pojdejo v Rim. Letos bodo v Rimu slavnostno obhajali 1600letnico, kar je cesar Konstantin z vso silo zatiranemu in v katakombah skritega krščanstvu dal pravico javnosti in popolno svobodo.« Razume se pač, da bodo priridili naši klerikalci posebno romanje v Rim in so dotični odbor že ustanovili. To pot žele peljati posebno moške v Rim in sicer v prvi vrsti Čuke, ki imajo upanje, da jih bo papež posebej sprejel. No, sveti oče — to bo gledal, če bo videl Čuke!

Od ljudi, ki zagrešujejo take »kulturne« dokumente, ni pričakovati »kulturne povzdige celokupnega jugoslovanstva«, najmanj še v zmislu »velikega Strossmayerja«. Slovenski liberalci zna le zabavljati. To so kvečjem jugoslovanski — cvičkarji.

+ Nezaupnica. Glasilo liberalnih učiteljev naznanja s posebnim ponosom, da je liberalna večina ljubljanskega starejšinstva izvolila za namestnika profesorju Reiserju v deželnem šolskem svetu —

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Rozamunda je za hip strme zrla na škatljo, nato pa je naenkrat zamižala jih vzela v roke, se sklonila čez rob vzvišenega prostora in jih pomolila bratoma. Mirno sta vzela vsak svojo škatljo, ki mu je bila najbližja; tisto, ki jo je držala v levici, je dobil Godvin, ono v desnici pa Wulf. Nato je zopet odprla oči, mirno obstala in opazovala.

»Sestrična,« reče Godvin, »predno pretrgam to vrstico, ki nam razodene osodo, vedi dobro, da te niti najmanj ne delamo krive, naj se zgodi kakoli hoče. Bog je, ki deluje po tebi, in ti si prav lahko nedolžna nad smrtjo enega izmed naju kakor glede naklepa, ki sva ga obdolžena.«

Nato je začel razvzvižavati svilnato vrstico, ki je bila ovita okoli škatlje. Ker je Wulf vedel, da bo stvar s tem razrešena, je počakal; oziral pa se je okrog po sobi in si mislil, da nikdar več ne vidi bolj čudnega prizora. Vse oči so bile obrnjene na škatljo v Godvinovih rokah; celo Saladin je strmel vanjo, kakor da bi bila njegova lastna osoda v njej. Samo stari svečenik je upiral svoj pogled na Rozamundo: vsa

lepota ji je izginila z obraza in celo odprte ustnice so bile blede kot vosek. Samo Masuda je stala pokonci in nepremično kakor da bi gledala kako igro; on pa je opazil, da so celo njena rdeča lica prebledela in da je pritiskala pod haljo roko na srce.

»Dovolj truda za življenje človeka v deželi, kjer je življenje tako poceni!« vzklikne Wulf, misleč glasno. Vsi navzoči so se zdrznili pri zvoku njegovega glasu, kakor da bi bilo iznenada zagrnelo na jasnem poletnem nebu. On pa se je nasmejal, pretrgal vrstico svoje škatlje, zlomil pečat in iztresel vsebino po tleh. In glej, tam na tleh pred njim so se lesketali zeleni in beli smaragdi in diamanti čarobne Hasanove zvezde!

Ko je Masuda to videla, se ji je barva zopet vrnila na blede lica. Tudi Rozamunda je videla dogodek; a nara-va je bila premočna za njo, kajti z bridkim krikom se ji je izvila resnica iz prsi:

»Ne Wulf! Ne Wulf!« je zaječala in se nezavestna zgrudila Masudi v naročje.

»Sedaj veš, gospod,« je rekel stari svečenik hehetaje, »koga izmed njiju gospica ljubi. Ker je ženska, kot po navadi ni dobro izbrala, kajti oni drugi je lepšega duha.«

»Da, sedaj vem,« je rekel Saladin, »in veseli me, da vem, kajti stvar mi je povzročala velike preglavice.«

Wulf je za trenutek prebledel, ko pa je slišal resnico, je zarudel od veselja; razumel je konec vseh njunih dvomov.

»Ta zvezda po pravici nosi ime »Sreča,« je rekel, ko se je sklonil, jo pobral in jo pripel na plašč nad srcem. Nato pa se je obrnil k bratu, ki je ves blede molče stal poleg njega, in rekel:

»Odpusti mi Godvin, pa taka je sreča v ljubezni in vojski. Ne zavidaj mi je, kajti ko umrjem, bo ta sreča — in vse, kar je ž njo — tvoja.«

Tak je bil konec tega čudnega prizora.

× × ×

Dan se je nagibal proti večeru in Godvin je stal pred Saladinom v njegovih zasebni sobi.

»Kaj iščeš tukaj?« je rekel sultan resno.

»Majhno milost,« odgovori Godvin. Moj brat je obsojen, da umre. Prosim, da bi jaz umrl mesto njega.«

»Zakaj, gospod Godvin?«

»Iz dveh vzrokov, gospod. Kakor si danes doznal, je zagonetka rešena. Wulf je tisti, ki ga ljubi gospica Roza-

munda in zбоk tega bi bil zločin, da bi njega usmrtili. Nadalje sem jaz tisti in ne on, ki ga je evnuh slišal pogajati se z Abdulahom v šotoru — prisegam ti. Radi tega naj tvoje maščevanje zadene mene, njemu pa daj, da služi svoji osodi.«

Sultan si je gladil nekaj časa brado, nato pa je odgovoril:

»V tem slučaju je čas kratek, gospod Godvin. Od koga bi se rad poslovil? Praviš, da bi rad govoril z mojo nečakinjo Rozamundo, neli? Ne, princezinje ne boš videl in je tudi ne moreš, ker leži v svojem šotoru v nezavešti. Ali bi rad poslednjikrat videl svojega brata?«

»Ne, gospod, kajti tako bi izvedel resnico in —.«

»Bi zavrnil žrtve, gospod Godvin, ki mu bo nemara komaj po volji.«

»Rad bi se poslovil od Masude, nje, ki je hišina od princezinje.«

»To se ne more zgoditi; vedi namreč, da ne zaupam tej Masudi in menim, da je bila ona duša vašega naklepa. Odpustil sem jo od princezinje in iz tabora, ki ga zapusti — če ga že ni — z nekimi Arabci, ki so njenega rodu. Da bi ne imela zasluga, ki si jih je pridobila v deželi mornarcev in kasneje, bi jo kaznoval s smrtjo.«
(Dalje.)

ačitelja Gangla, ter pozivlja, naj vsi učitelji, ki še niso v »Slomškovi zvezi«, pošiljajo »svoje želje in pritožbe naravnost tovarišu Ganglu«. Saperlot! Zdej pa le na noge! G. Gangl bo vse dosegel, kar si bodo želeli njegovi oboževalci, ter vse prevrge, kar bodo zahtevali zastopniki S. L. S. Kaj si ti ljudje vsega ne domišljujejo! Toda to še ni vse! Da dajejo prof. Reiserju tako nezaupnico, tega bi pa ne bili pričakovali niti mi. Pišejo namreč: »Kedar bodo na dnevnem redu važnejša ljudskošolska vprašanja in imenovanja, bo zahajal k sejam tov. E. Gangl.« Profesor Reiser! Ali ste čuli? Tako v kot potisniti človeka, je pa vendar malo bridko. Poleg tega si pa hočejo prisvajati pravice, ki jih zakon niti ne dovoljuje. § 40. zakona o nadzorstvu ddt. 23. oktobra 1912 veli, da mora namestnik rednega člana nadomeščati, ako je ta zadržan... Kar tako pa ta dva možakarja ne bosta barantala, kdaj bo kdo šel k seji c. kr. deželnega šolskega sveta. Sicer pa...! Le pohlevni bodimo!

— **Za stavkujoče v Vevčah** so nam poslali: N. N. daroval 2 K, dr. Al. Nastran, misijonar, nabral 12 K 80 vin., osobje Vzajemne zavarovalnice darovalo 50 K, N. N. nabrala v tobačni tovarni 6 K, Prometna zveza darovala 5 K, v »kuhinji« v Starem Vodmatu nabralo 6 K, neimenovan tu 3 K, Franja Vidmar 1 K, Tomo Kajdiž, kanonik, 10 K, gospa Janežič, Studenec, 2 K, na godovanju Blaža nabral 6 K. Janežič, strojnik v blaznici, v gostilni pri J. Dimniku v Dev. mar. v Polju 8 K, Fran Tršar, Vrhnika, 3 K, Mar. družba v Št. Rupertu 3 K, Franc Šmid, župan v Selcih, 20 K, delavstvo v Goricah in Medvodah zbralo 46 K, M. Š. Solčava, 10 K, J. Novak, župnik, Povir, 10 K, J. Abram, Hudajuzna, 5 K, zbirka iz Št. Jošta po g. J. Nagode 2 K. — Iskrena hvala! Stavka se nadaljuje! Pomagajmo vsi svojim bratom, da vztrajajo v boju za pravice na domači zemlji. Davrovi naj se blagohotno pošiljajo na naslov: L. Tomazič, Katoliška tiskarna, Ljubljana.

— **Važna deželna komisija v Vevčah.** Jutri na pekelnično sredo popoldne ob treh se vrši v Vevčah važna komisija deželnega odbora kranjskega. Naloga te komisije bo, dognati, koliko je vodstvo vevške tovarne brez dovoljenja deželnega odbora porabljalo javni cestni svet in pa deželno imovino na Studencu. Komisija utegne imeti za posledico, da bo vsled odredbe deželnega odbora onemogočen za tovarno promet po novozgrajeni industrijski železnici, pa tudi električen obrat utegne biti popolnoma ustavljen.

— **Izdali so se.** Nek monsignor Boeglin je zadnjič na Dunaju — baje pred »elegantno« publiko — predaval v dvorani »Gewerbevereina« o »Veri in balkanski vojski« in pomiloval Turke, katere so balkanski kristjani, ki so po mnenju tega monsignora seveda slabši od Turkov, baje neusmiljeno klali — najmanj 200.000 so jih uničili! Nato je monsignor dejal tudi tole: »Fanatična Srbija hoče skleniti konkordat z Rimom, da osigura svojo bodočnost, da pritegne Jugoslovane k sebi. To je največja nevarnost!« Monsignor je s tem odkril, zakaj so Nemci konkordatu Srbije z Vatikanom tako nasprotni. Oni se ne boje toliko tega, da bi Srbija s tem avstrijske Jugoslovane politično k sebi pritegnila, ker dobro vedo, da so Hrvati in Slovenci najljubljenejši narod v Avstriji, temveč se boje boljših kulturnih odnosov med Jugoslovani, ki bi omogočili predvsem sodelovanje vseh avstrijskih Jugoslovancev v Avstriji sami, kar bi seveda ne koristilo nemško-madžarskim računom. To je za te gospode »največja nevarnost«, gospod monsignor!

— **Enaka pravica.** »Grazer Tagblatt« od dne 29. januarja prinaša v rubriki »Iz sodne dvorane« naslednji članek: »Opomin, da se naj podpira samo nemško obrt, ni smatrati za boj kot.« Brux, 27. jan. Pred tukajšnjim senatom se je vršila dne 18. t. m. razprava o ugovoru, ki ga je vložilo uredništvo »Bruxer Zeitung« proti določili okrožnega sodišča v Bruxu, z dne 31. m. m., s katerim je bila številka 151. lista »Bruxer Zeitung« zaplenjena, ker je priobčila vsakoletni opomin nemškega Volksrata za Češko na nemška društva, naj naročijo tiskovine za plese, zabave itd. samo pri domačih nemških tiskarnah. Notica, ki je v drugih krajih bila priobčena brez zapreke, je opozarjala med drugim zlasti na to, da so nemška društva tem bolj dolžna izročiti svoja naročila tiskovin pri domačih tiskarnah, ker tudi domače časopise radevolje in obširno vstreže željam društev po priobčevanju društvenih naznanil; na noben način pa se ne sme naročiti tiskovin v tujezemskih, ali celo v čeških tiskarnah. V tem stavku je videlo državno pravdnštvo v Bruxu prestopok po § 302, oziroma 305, kazenskega zakona in je določilo konfiskacijo omenjenega časopisa, proti čemur je »Bruxer Zeitung« vložila ugovor. Pri tozadevni razpravi je bilo ugovoru ugodeno. Predsednik je pri utemeljevanju razsodbe poudarjal, da pomenja inkriminirani opomin nemškega Volksrata za Češko varovanje interesov zdrave-

ga gospodarskega prometa, ki zahteva, da se opozarja na domače tiskarne, ki stoje po svojih časopisih celo leto društvom na razpolago. Sodni dvor ni mogel priti do prepričanja, da vsebuje zaplenjeni članek kaklo sovražnost napram drugemu narodu v zmislu postave, temveč samo opominjevalni nasvet, da naj se društva pri naročevanju tiskovin spomnijo na protiusluge domačega časopisa in naj ne dajo prednost inozemskim ali češkim tiskarnam. Ta opomin pa ni ne po svoji obliki ne po svojem namenu sovražen napad na drugo narodnost, ki bi spadal pod § 302. Komentarja k tej razsodbi senata v Bruxu ne bomo dostavljali. Rečemo samo: Kar velja za Nemce, naj velja tudi za Slovence. Enaka pravica za vse.

— **Promoviran** je bil 1. t. m. za doktorja prava član zagrebskega »Domagoja« g. Marko Rebač. Vrlemu somišljeniku iskrene čestitke!

— **V krajni šolski svet v Komendi pri Kamniku** izvoljeni so sedeči odborniki: Franc Cebulj, župan v Kapljivasi, Franc Pogačar, župan na Klancu, Ivan Očepek, župan na Križu, Andrej Mrše, župan v Mostah, Franc Sršen, župan na Mlaki, Ivan Pogačar, župan v Našočah, Ivan Urbanc, župan v Suhadoljah. Namestnik izvoljenega je v vsaki občini prvi občinski svetovalec. Vsi izvoljeni so pristaši S. L. S.

— **Važna odredba justičnega odseka v državnem zboru.** Pravni odsek dunajskega državnega zbora je sklenil sledeči sklep: Praksa koncipientov se raztegne samo na 6 let, dočim je bilo dosedaj določenih 7 let. Po tem sklepu bo prakticiral koncipient 4 leta pri advokatu, 1 leto pri sodišču in zadnje leto ima absolvirati pri advokatu, notarju, pri državnem pravdnštvu, pri kaki upravni ali pa finančni oblasti. Za bodoče advokate je sklep velike važnosti in jako praktičnega pomena. Sklep potrebuje še ustavne potrditve.

— **K umoru v Predosljih pri Kranju** se nam dodatno še poroča: Lovrenc in Miha Bizjak, po domače Gorjančeva v Predosljih, sta bila prava nepridiprava. Kmetje pravijo, da ni škoda enega kot drugega, kakor koprive ob poti. V nedeljo sta bila v domači hiši oba: mlajši Lovrenc, star 33 let in starejši Miha, star kakih 39 let. Pa sta se pretepavala in suvala. Nijū oče je šel po tobak, češ, da ga bo jima dal, da bosta odjenjala. Nazaj prišedši je pa že starejši Miha zaklal svojega mlajšega brata z nožem od ušesa v kolobarju do vratu. Lovrenc je še vstal in šel klicat mater, naj pospravi kri, ki je curkoma drla z njega. A nesrečnik je umrl čez poldruho uro. Med tem so se zbrali vsled vpitja v hiši bližnji sosedje in pogovarjali morilca, ki je priznal, »da ga je malo preveč, če ne bi bil pa on njega.« Dva sta šla takoj naznanit orožnikom, ki so odpeljali Miho Bizjaka v zapor.

— **Kadetne šole odpadejo.** Dunajski »Fremdenblatt« poroča, da namerava vojna uprava vse kadetne šole opustiti in zanjaprej častniški naraščaj v akademijah vzgajati.

— **Žrtev alkohola.** 47 let starega kajzarja Janeza Juhanta v Mlaki pri Podborštu je njegov brat v pijanosti s kolom tako močno udaril po glavi, da so nevarno ranjenega Janeza morali prepeljati v dež. bolnišnico.

— **Turške srečke.** Glavni dobitki turških srečk v znesku 200.000 frankov je zadela številka 486.933. Po 4000 frankov dobita številki 28.008 in 751.433.

Društva.

— **Živnorojske zadruge odbora v Trnovem** sta se dne 30. prosinca 1913 v svoji skupni seji sledeče konstituirala: 1. Načelstvo gospodje: dr. Josip M. Kržišnik, dekan, načelnik; Janko Dolenc, kaplan, tajnik; Josip Perkan, posestnik, blagajnik; Josip Ložak, c. kr. višji sodni oficijal, rodovničar; odborniki: Josip Benigar, posestnik in Jenko Ivan, posestnik v Topolcu, drugi vsi iz Trnovega. Nadzorstvo gospodje: Rudolf Strnad, c. kr. davčni upravnik, načelnik; Anton Znidaršič, tovarnar, podnačelnik; Gregor Adamič, trgovec, tajnik, vsi iz Ilirske Bistrice; odborniki gospodje: Benigar Alojzij, posestnik; Valenčič Ivan, posestnik, oba iz Trnovega in Vičič Jožef, posestnik iz Zarečice.

— **Odborova seja »Matice Slovenske«** dne 28. januarja 1913. G. predsednik se spominja smrti ustanovnika Ivana Murnika. — Marca meseca bo 50 let od prvih priprav za ustanovitev »Matice Slovenske«. — Korekture zemljevida se razpošiljajo v obmejne kraje v revizijo. — »Matica« izkuša doseči zamenjavo publikacij s poljsko Akademijo znanosti in umetnosti v Krakovu. — Iz poročila blagajnikovega je razvidno, da se proračun za 1912 ni prekoračil. — »Matica« stopi v poštno-čekovni promet tudi za hrvaško-ogrski del države. — Poverjeniku, ki prijavi vsaj dvajset članov, se dajo publikacije v dar, ako na to reflektira. — Rešijo se še druge gospodarske stvari. — Tajnik poroča: Čla-

nov je za 1912. leto dozdej 3370. Tekom leta 1912 so pristopili štirje ustanovniki in štirje umrli. — Glavna skupščina »Matice Slovenske« bo dne 9. marca. Samostalne predloge za to skupščino je v smislu § 3. b) društvenih pravil prijavitelji odboru vsaj štirinajst dni prej.

— **Šolsko gledališče v Krškem** je priredilo minulo soboto in nedeljo v šolski telovadnici predstavo »Snežulčica in škrtanje«. Igralo se je prav lepo, v posebno spretnih rokah sta bili vloži kraljice in snežulčice. Tudi mali »škrtaje« so izvrstno rešili svojo nalogo. Posebno priznanje gre gospodu nadučitelju L. Levstiku in njegovi gospe, ki se nista strašila truda, da sta šolske igralce tako temeljito pripravila, pa jim tudi oskrbela tako lepih kostumov. Udeležba je bila obkraj prav mnogoštevilna. Dohodek igre se porabi za šolarsko kuhinjo, kjer dobivajo oddaljeni otroci skozi celo zimo opoldne gorko kosilo.

— **Občni zbor »Šišenskega prosvetnega društva«** se je vršil v nedeljo, dne 26. januarja t. l. ob mnogoštevilni udeležbi članov. Občni zbor otvoril predsednik gospod Janko Babnik, pozdravi zborovalce in se spominja našega vrlega somišljenika Antona Šusteršiča, ki se je par ur pred občnim zborom preselil v večnost. Po nagovoru dobi besedo društveni tajnik gospod Ciril Prestar. Čudili smo se, da je moglo društvo, ki obstoja komaj leto dni, doseči ravno v tem kraju tako lepe uspehe. Iz blagajniškega poročila gospoda Lavoslava Puharja smo izprevideli, da je bilo tudi gmojno stanje društva jako ugodno. Dohodkov je bilo 2279 K 23 vin., izdatkov pa 1965 K 2 vin., končno stanje v blagajni je 314 K 21 vin. in če k temu prištejemo še inventar in drugo, znaša čisto premoženje društva 1380 K 26 v., kar je pač velik napredek v osmih mesecih. Nato so sledila še poročila ostalih funkcionarjev. Pri volitvah so bili na predlog gospoda Kranjca izvoljeni v odbor sledeči gospodje: predsednik Janko Babnik; podpredsednik p. Mariolf Holecček; tajnik Ciril Prestar; tajnikov namestnik Zdravko Kalan; blagajnik Lavoslav Puhar, blagajnikov namestnik Janko Piš; knjižničar Franc Babnik; odborniki: Franc Borštnar, Fr. Lavližar, Andrej Golar, Jakob Koman, Alojzij Košenina. Za pregledovalca računov sta bila izvoljena gospod Lavoslav Červ in gospod Josip Brezar. — Novemu odboru želimo lepih uspehov!

Ljubljanske novice.

— **Ij Regulacija severnega dela Ljubljane.** — Nova Ljubljana. Včeraj zvečer je bila na magistratu skupna seja stavbinskega odseka, olupsevalnega odseka, mestnega stavbinskega urada, zastopnikov deželne vlade in deželnega odbora, da se odpro na razpis došli načrti o regulaciji severnega dela Ljubljane. Došlo je štirinajst načrtov, ki so razgrinjali novo Ljubljano tja doli do Stožic. Komisija bo sedaj došla načrte študirala. Prvi jako vestno izvršeni načrt je podpisan z Gustav Memminger pl. Lerchenthal, Bauadjunkt, Graz. Drugi načrt z motom »Podoba mesta« se »odlikuje« po tem, da je ljudska šola postavljena tik tovarne za lep, prav v bližini pokopališča sv. Križa pa je projektiran sanatorij, ki bi na tem mestu bil posebna reklama za dotičnega zdravnika. Krasen je načrt sedaj še neznanega češkega inženirja »Slovanska Ljubljana« z značilnimi novimi trgi in z novo župno cerkvijo na sredi prostranega trga, katerega na eni strani meji čestito magistratno poslopje za oni del mesta. Ceste objemajo drevoredi in nasadi. Četrtri in peti načrt »Progresus« odkrivata nam lepo vrtno mesto z mnogimi malimi stanovanji. Iz Celja sta došla dva načrta: »Zukunftsbild«, ki se bo boril za prvenstvo. V tem načrtu je posebno lep pogled s centralnega kolodvora na obširni park, iz katerega se razvija potem vse polno malih parkov, iz teh se pa razvijajo ob hišah in vilah drevoredi proti sv. Križu. Drugi, slabšeji celjski načrt ima naslov: »Zdravo bivanje.« Načrt »Suum cuique« da res vsakemu svoje, celo krematorij ima začetan in druge take stavbe. V tem načrtu je posebno značilen velik park z vilami ob stranch. Načrta »L. S. 130« in »Sava« imata dolge, ravne, dolgočasne ulice. Načrt iz Nauena v Nemčiji »Nadinženir Hayde« se odlikuje po lepem, dolgem, senčnatem drevoredu do novega pokopališča, pred katerim imajo skoro vsi načrti v sedanj »Hribarjevi Sahari« zamišljen park. Drevored v tem načrtu je začetan po sredi novega mesta. Načrt »Preteklost«, »Sedanjost«, »Prihodnost« ima novo župno cerkev prav dolgočasno zamišljeno v ravni črti od pokopališke cerkve, pri Stožicah pa ima prostor za deželne razstave, za zabavišča z fino in ljudsko restavracijo, za športni klub, za tekalnice, pri pokopališču krematorij, v spodnjem delu mesta v bližini kolodvora pa »mrtvaško vežo« (Leichenhalle) sredi razkošnega parka. Kakor rečeno, se skoro vsi načrti odlikujejo po tem, da so opustili ravne, linealne dolgočasne ulice. Vsi načrti projektirajo večje prostore za jav-

ne stvabe, šole, spomenike itd. V komisiji se je povdarjalo, da se mora posebno ozirati na načrte, ki varujejo pogled na kamniste planine in na Grad. Načrti se razstavijo za člane komisije v »Mestnem domu«, pred odločitvijo naj bi pa ta razstava bila dostopna tudi občinstvu. Imena projektantov, ki so svoje načrte opremili z »motti«, se bodo izvedela šele po odločitvi. To so veliki načrti za bodočnost Ljubljane. Iskreno želimo, naj bi se ob tem delu delalo stvarno brez drugih ozirov. Nove Ljubljane na ljubljanskem polju mi skoro gotovo v celoti ne bomo gledali, imejmo pa vsaj zavest, da bodo potomci o ljudeh, ki so razsojali o načrtih nove Ljubljane, sodili drugače, kot pa sodijo o onih, ki so po potrebi odločili o usodi stare Ljubljane.

— **Ij Mešani zbor »Ljubljane«** ima jutri ob pol 8. uri zvečer skupno vajo.

— **Ij Umrli so v Ljubljani.** Leon Brozovič, krojačev sin, 10 mesecev. — Amalija Koller, zabeznica, 82 let. — Alojzija Šegatin, čevljarjeva hči, 8 mesecev. — Marija Kink, hči čevljarkega pomočnika, 3 leta. — Viktor Milavec, sin izdelovalca orgelj in posestnika, 5 mesecev. — Marija Zvab, dekla, 38 let. — Uršula Franz, vdova sprevednika južne železnice, 65 let. — Marija Aman, žena gostilničarja, 41 let. — Anton Rejc, bivši delavec, 72 let. — Jernej Hafner, sin usnjarskega pomočnika, 17 mesecev. — Ivan Traven, vpokojeni dacar, 80 let. — Kazimir Kralj, sin posestnika, 4 leta.

— **Ij Od ogljika omamljene** so danes zjutraj dobili v lastnem stanovanju na Dunajski cesti šte. 19 Antonijo Sajetovo, Marijo in Ireno Tavčarjevo in Rozo Mačkovo. Bile so vse v posteljah in bi bile neizogibno vse za vedno zaspane, ako bi jih ne bili še pravočasno rešili. Prvi je dospel na lice mesta gospod dr. Rus, nato pa obveščeni policijski zdravnik gospod dr. Illner, ki sta odredila, da so omamljene prenesli na zrak in jih spravili k sebi. Posebno človekoljubno se je izkazala gospa Jakopičeva. Vse štiri so, ko so jih prenesli na zrak, neznosno brucale. Omamlje so se bile od ogljika, ki je prišel od preveč zakurjene peči in je le malo manjkalo, da niso vse štiri postale njegova žrtev.

— **Ij Iz krogov prijateljev ribiškega športa** se nam piše: Čudom sem se čudil, ko sem bral v sobotnem Vašem cenjenem listu vest, da je magistratni gremij dal ribolov v Tivolskem parku v najem g. Hejnicu za dobo desetih let proti letni najemnini 30 K. Nič bi ne imel proti temu, če bi se ribolov razpisal ter oddal na dražbi. V tem slučaju se je to storilo takorekoč pod roko. Z ozirom na slabo mesno gospodarstvo pozivljemo magistrat, da ribolov razpiše. Mi mu garantiramo veliko večjo vsoto, kakor jo bo g. Hejnic dajal. Sicer je pa stvar visokega deželnega odbora, da z ozirom na slabo mesno gospodarstvo naroči magistratu, da mora vse oddaje razpisovati.

— **Ij Ruski kružok.** Dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni sobi v »Mestnem domu« občni zbor »Ruskega kružka«.

— **Ij Nesreča na Ljubljani.** Včeraj popoldne je pripeljal čoln alpske družbe po Ljubljani veliko množino pilotov. Ker so zatvornice popolnoma odprte, je zaneslo najbrže nevesčega veslarja v Gruberjev prekop. Mož videdeč, da je vse izgubljeno, je v sredi struge skočil v vodo ter se srečno rešil. Čoln je pa s stranjo zadel ob kozo mostu, se kake pol minute upiral valovom, pa resk, in voda ga je prelomila na dvoje. Otroci so imeli svojo zabavo, ko je vođa nesla množino pilotov naprej.

— **Ij Ravnatelj nemškega gledališča g. Karel Richter** se je odpovedal nadaljnemu vodstvu nemških gledališč v Ljubljani in Celovcu. V Ljubljani je bil štiri leta. Mesto ravnatelja v tukajšnjem nemškem gledališču je razpisano do 15. februarja.

— **Ij Iz gledališke pisarne.** Danes, na pustni torek, ob pol 6. uri zvečer melodijozna, razposajeno - vesela opereta »Orpheus v podzemlju«. V sredo ob pol 8. uri zvečer kronska predstava »Charleyeva teta«; v četrtek za par »Orpheus v podzemlju«.

— **Ij Dotična dama,** katera je pustila v soboto, dne 1. februarja zavitek sira v konfekcijski trgovini A. Lukič Pred škofijo št. 19, naj se zglašijo ponj.

— **Ij Riž v ajdovi moki.** Pred kratkim je bilo več mokačev pri sodišču občutno kaznovanih, ker so prodajali z rižem mešano ajdovo moko za čisto ajdovo moko. Trgovci se opozarjajo, da smejo sicer riževot-ajdovo moko prodajati, toda le, če jo kot tako in takó označeno prodajajo. Kaznjivo pa je prodajati to zmes za čisto ajdovo moko in brez označbe, da je z rižem mešana ajdova moka. Občinstvo se tudi opozarja na prodajo teh dveh vrst moka. Z rižem mešana ajdova moka ni zdravju škodljiva, pač pa manj

vredna kot čista ajdova. Zato je tudi ceneja. Mlinarji in mokaarji jo mešajo zato, ker je riž cenejši kot ajda in zato, ker se baje mešana bolje drži.

— **Preizkušnja vajencev.** Črevljarska zadruga naznanja, da se vrši ta mesec preizkušnja vajencev in naj se priglasijo vajenci do 16. t. m. pri združnem načelniku g. Fr. Kukmanu, Gajeva ulica št. 2.

lj **Tujski promet v Ljubljani.** Meseca januarja je prišlo v Ljubljano 4975 tujcev, 299 več nego v istem mesecu lani in 641 manj kakor meseca decembra. Nastanilo pa se je v hotelu »Union« 1351, »Slon« 1078, »Lloyd« 316, »Cesar avstrijski« 223, »Ilirija« 168, »Malič« 148, »Južni kolodvor« 145, »Trušk« 112, »Tratnik« 76 in vo stalih gostilnah in prenočiščih 1358 tujcev.

lj **Izgubila ali okradena** je bila včeraj popoldne na Dolenjskem kolodvoru Frančiška Kožar iz Čušperka. Pogrešila je namreč, ko je hotela kupiti vozni listek, denarnico, v kateri je imela 6 bankovcev po 20 K in zlat prsta z rdečim in belim kamenom.

lj **Pametne odredbe.** Danes je g. župan dr. Tavčar izdal na magistratu odredbo, da bodo vsi magistratni višji uradniki v uradnih urah v svojih pisarnah vedno in točno občinstvu na razpolago. Znano »čakanje« na magistratu je od danes naprej odpravljeno. Tudi je g. župan strogo zapovedal, naj ga magistratni svetniki ne nadlegujejo v urah, v katerih je davkoplačevalec na razpolago. Poleg tega je g. župan gg. v stavbinskem uradu prepovedal vsa privatna dela. Kdor bi opazil, da na magistratu teh odredb kdo ne upošteva, naj se obrne na g. župana s pisмено ali ustno pritožbo.

lj **Mestno uradništvo in uradništvo »Mestne hranilnice«** je poslalo gosp. nadsvetniku Višnikarju zahvalo za temeljito študiranje službene pragmatike.

lj **Za stavkujoče v Vevčah** se je gosp. Etbin Kristan namenil darovati 10 K, če se do jutri ne premisli.

lj **Kdor želi izvedeti, kako se najhitreje pomaga obrtnikom,** naj se obrne na gosp. Frana Breskvarja, knjigoveškega mojstra, blagajnika obrtniške bolniške blagajne in naprednjaka v Ljubljani.

lj **Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta** se namerava preosnovati v podporno društvo za liberalne žurnaliste. »Dan« pa menda v kratkem izpreme v »Dav« (»Včeraj«).

lj **Krematorij** je dovoljen »Učiteljski Tiskarni«.

Telefonska in brzojavna poročila.

VOJSKA.

Sofia, 4. februarja. Car Ferdinand je danes popolnoma zdrav odpotoval na bojišče.

Belgrad, 4. februarja. Zadnjih 24 ur se prevažata veliko čet inanterie, konjenice in topništva na bolgarsko bojišče. Čete se odpošiljajo tudi v Črnogoro, da se padec Skadra pospeši.

Carigrad, 4. februarja. Ministrstvo je izdalo na prebivalstvo oklic, naj ostane mirno, ako bo čulo grmenje topov, ker gre samo za vojaško vajo. Prebivalstvo pa dobro ve, da se je vojska zopet začela.

Carigrad, 4. februarja. Danes se zbera poslaniki šestih velesil, da se o položaju posvetujejo. Zjutraj je vezir dolgo konferiral z nemškimi, avstrijskim in ruskim poslanikom.

Belgrad, 4. februarja. Srbska vojna uprava je sklenila, da razun 50.000 mož, ki stoje v Traciji, pošlje Bulgarom pred Odrinom na pomoč še nadaljnjih 60.000 mož.

Sofia, 4. februarja. Zagotavlja se, da odidejo na bojišče v Tracijo tudi grške čete.

Rim, 4. februarja. V nekem poročilu iz Odrina je rečeno: Pred Odrin dohajajo k bulgarski armadi dan na dan deklice 15 do 18 let s svojimi materami iz Bulgarije obiskat očete in brate in pomagajo vojakom pri postavljanju topov. Stari Bulgari, ki so se udeležili vojske leta 1877, hodijo pozdravljat svoje sinove in odhajajoč kličejo: »Naprej! Spodite nevernike v Azijo, prišel bo dan, ko se bo osvobodil sveti grob Izveličarja!«

Iz Odrina ne more niti miš uiti. Turški vojaki slejkoprej dezertirajo. Pripovedujejo, da se v mestu nahaja mnogo nemških častnikov in tudi turški prestolonaslednik. Odrinu manjka kruha, oglja in lesa. Le pašem se dobro godi.

× × ×

STRAH ZA CARIGRAD.

Rim, 4. februarja. »Giornale d'Italia« poroča iz Carigrada, da so ondodni krogi prepričani, da so Bulgari dobili od velesil dovoljenje marširati v Carigrad, ako se jim to posreči. Zato se turško vrhovno poveljstvo trudi koncentrirati vse moči okoli Gallipolija. Turško časopisje skuša prebivalstvo navdušiti za obstoj Turčije.

GRE SE ZA BITI ALI NE BITI.

Pariz, 4. februarja. Tukajšnji politični krogi pravijo, da ni dvomiti o tem, da po-

stopa balkanska zveza sporazumno z Rusijo. Francija se je do zadnjega momenta trudila, da reši mir in je francoski poslanik v Sofiji včeraj vprašal bulgarsko vladu, je li pripravljena priznati v Odrinu »nahiba«, to je sultanovega namestnika z vsemi pravicami verske suverenitete glede muslimanov, ako Porta prepusti vprašanje pripadnosti Odrina popolnoma odločitvi velikih sil. Nadaljnja pogajanja o tej točki pa so postala spričo začetka sovražnosti iluzorična. Ni namreč izključeno, da utegnejo vojni dogodki vse preobrniti. Dve svetli točki sta zblizanje, ki se je te dni izvršilo med Londonom in Berlinom in lastnoročno pismo cesarja Franca Jožefa rusnemu caru. Ker je Nemčija z Rusijo od Potsdama sem v zelo prijaznih odnosih, pomenjajo ta znamenja, da se bodo vse velesile sporazumele, da tudi po drugem poglavju balkanske vojske nastopijo kolikor mogoče solidarno v interesu svetovnega mira. Turčija pa je na tem, da popolnoma propade.

OBUPEN POLOŽAJ TURŠKE ARMADE.

Pariz, 4. februarja. »Matin« poroča iz Carigrada, da se kljub vladnim dementijem med armado pri Čataldži ponavljajo krvavi spopadi. Opozicionálni častniki so sporočili carigradski vladi, da novega generalissima ne priznajo. Čerkeska konjenica je napadla in uničila en oddelek IV. armadnega zbora, kateremu je poveljeval nek mladoturški častnik. Ko sta zadnjič Enver in Fethi beg prišla v Čataldžo in hotela govoriti, so se častniki medseboj spoprijeli in jih je bilo več ubitih, Enver in Fethi sta se pa morala naglo vrniti. Vlada je storila vse priprave, ako bi morala iz Carigrada.

CARIGRAD INTERNACIONALEN?

Rim, 4. februarja. General Šerif paša je izjavil: Banda mladoturških banditov je povzročila, da gre za naš obstoj. Ako Bulgari prikorakajo v Carigrad, se bo mesto internacionaliziralo.

TURČIJA JE OSAMLJENA.

Pariz, 4. februarja. Rešid paša, šef turške mirovne delegacije v Londonu, je izjavil »Matinu«: »Cel čas pogajanj nam ni Evropa dala niti enega znamenja simpatije, ne ene prijazne besede.«

× × ×

DR. DANEV O VOJSKI.

Dunaj, 4. februarja. Dr. Danev je glede nadaljevanja vojske nasproti dopisniku »N. Fr. Presse« v Parizu izjavil sledeče:

»Mi smo gotovi, da se vojska, ki se zopet začne, ne bo razširila in ne bodo nastale komplikacije, nevarne za evropski mir. Zdaj pričakujemo izida vojske. Ako Turčija takoj in brez restrikcije sprejme naše pogoje, bomo mir sklenili, če ne, bomo šli do konca in naše zahteve tako v teritorialnem kakor v finančnem oziru zvišali. Vztrajali bomo med drugim slej ko prej na pristanišču ob Marmarskem morju. Vojna odškodnina se mora zvišati. Bulgarija tudi noče več nobenega premirja, ampak se mora vojska končati z definitivnim sklepom miru.«

Glede pogajanj z Rumunijo je Danev dejal, da Bulgarija Silistrije ne odstopi, nima pa nič proti temu, če Rumunija Mangalijo izpremeni v vojno pristanišče, kar bo mogoče, ako ji Bulgarija odstopi nekaj obrežja ob Črnem morju. Bulgarija tudi privoli v to, da Rumunija imenuje v Makedoniji vlaškega škofa in podpira ondodne šole.

Sicer pa Bulgarija teži za tem, da vse balkanske države tako med seboj zveže, da se tudi Rumunija ne bo mogla odtegniti nujnosti stopiti v balkansko zvezo.

KONFERENCA POSLANIKOV.

London, 4. februarja. Poslaniki velesil se zbera na prihodnjo sejo šele v četrtek, ako bi se medtem kaj posebnega ne zgodilo.

TURŠKI LONDONSKE DELEGATI SE STAVILI NOTO.

London, 4. februarja. Turški mirovni delegati so objavili noto, v kateri pravijo, da so zavezniki mirovna pogajanja prekinili, ne da bi upoštevali velikanske žrtve, ki jo je Turčija storila s tem, da je odstopila vso zapadno Turčijo. Nato so velevlasti same vso zadevo vzele v roke, a zavezniki so premirje odpovedali, predno so velevlasti storile svoje sklepe. Zavezniki so začeli vojsko pod lepo glasečo se prtelvo, da hočejo osvoboditi svoje krščanske brate, zdaj pa zahtevajo turško ozemlje in drugo prestolico Turčije. Turški delegati izražajo končno svoje zadošččenje na tem, da je angleška javnost začela uvidevati nepravično stališče balkanskih zaveznikov.

SOLUNSKO IN JANINSKO VPRAŠANJE.

Dunaj, 4. februarja. Danes je sprejel minister grof Berchtold v avdienci grškega ministrskega predsednika Venizelosa, ki danes zvečer odpotuje v Atene. Baje je Venizelos razložil grofu Berchtoldu vzroke, zakaj mora Grčija vztrajati na Solunu in Janini.

ALBANSKA ZAROTA PROTI SRBOM.

Rim, 4. februarja. Iz Drača se poroča, da so albanski mohamedanci in kristjani ustanovili ligo, ki ima nalogo, prepoditi vse Srbe iz Albanije. Med srbskimi posadkami in pristajši albanske lige je prišlo že ponovno do spopadov. Liga se je na dosedaj še popolnoma neznan način izvrstno oskrbela z denarjem, orožjem, municijo in živežem.

DVA GRŠKA POLKA V BOJU.

Rim, 4. februarja. Grški kapitan ladje »Derna« pripoveduje, da je osmi grški pešpolk v bitki pri Janini zavzel neko pozicijo ravno v trenutku, ko je izvršil napad z druge strani tudi deveti grški pešpolk. Ker se polka nista spoznala, sta se pričela obstreljevati z vso silo in si prizadajala precejšnje izgube.

× × ×

AVSTRIJSKO-SRBSKO RAZMERJE IZBOLJŠANO.

Belgrad, 4. februarja. Tukajšnji diplomatični krogi zatrjujejo, da je napetost med Avstrijo in Srbijo zelo ponehala. Avstrijsko-ogrski poslanik Ugron je baje izjavil, da je mirna rešitev vseh spornih vprašanj zagotovljena. Zaradi delimitacije Albanije je konflikt skoro izključen. Ker pa se vojska s Turčijo zopet začena in ker je tudi vedenje Rumunije precej vznemirljivo, je srbska javnost nervozna.

LASTNOROČNO CESARJEVO PISMO.

Dunaj, 4. februarja. V tukajšnjih političnih krogih se pripoveduje, da je cesar iz lastne iniciative sklenil poslati rusnemu caru lastnoročno pismo, ne da bi se posvetoval z drugimiv plivnimi faktorji, ki so bili vsled notice v »Fremdenblattu« presenečeni in niso tako niti imeli časa, da to preprečijo, če bi bili tudi hoteli.

ANGLEŠKO - NEMŠKO PRIJATELJSTVO.

London, 4. februarja. »Times«, »Daily News« in »Daily Telegraph« soglasno povdarjajo, da sta se zadnji čas londonski in berlinski kabinet zelo zblizala in vidijo tudi v lastnoročnem pismu cesarja Franca Jožefa na ruskega cara jako ugodno znamenje složnosti velesil.

SESTANEK MED ANGLEŠKIM KRALJEM IN RUSKIM CAROM?

Kodanj, 4. februarja. Tu se govori, da se poleti tu sestaneta ruski car in angleški kralj.

× × ×

ZADNJE URE KARDINALA DR. NAGLA.

Dunaj, 4. februarja. O zadnjih urah rajnega kardinala dr. Nagla se poroča:

Včeraj popoldne se je pri bolniku pojavila velika slabost. Okoli 1. ure popoldne je kardinal svojega ceremoniarja dr. Wagnerja prosil, naj mu zopet podeli Sveto Poptnico. Kardinal jo je sprejel z ginjaivo pobožnostjo. Slabost ga je precej minila in je navzoče tolažil, naj ne jočejo. Nato je prosil svojo staro mater, naj ga blagoslovi. Starka je to storila, on pa jo je zahvalil in vsem dejal, kako dobro mater je imel in kako Boga do zadnjega trenutka hvali, da mu je dal tako mater. Vsi navzoči so jokali. Kardinal pa jih je le pozivljaj, naj bodo pogumni ter jih zagotovil, kako je vse cenil in ljubil.

Nato so ostali pri bolniku, kateremu se je stanje nekoliko izboljšalo, samo še sestra Barbara in njegov tajnik. Po noči se je stanje zelo poslabšalo in ob tri četrt na 1. uro je hišni zdravnik konstatiral smrt. Pomožni škof dr. Pfluger je opravil takoj »De profundis«, sestre pa, ki so rajniku stregle, so rajniku poleg svetega razpela in rožnega venca potisnile v sklenjeni roki tudi svež cvet od krasne rože, ki jo je par dni preje nadvojvodinja Marija Terezija sama bolniku prinesla.

Cesarja so še po noči o smrti kardinala obvestili. Pogreb se bo vršil najbrž v petek popoldne. Žalost nad smrtjo dr. Nagla je v vseh krogih brez razlike narodnega in političnega mišljenja globoka, ker je rajnik bil izredno plemenitega značaja in tudi v svojem sedanjem visokem položaju tako ljubeznjiv, da ni nobeden zastoj potrkal na njegova vrata in je ostal do konca vsem enako priazen. Bil je tudi vzor pravičnosti.

Imenujejo se že kandidati za nasledstvo, med drugimi tudi brnski nadškof grof dr. Huyn, toda to so vse le kombinacije. Dr. Nagla nadomestiti bo, kakor se v vseh merodajnih krogih povdarja, jako težko.

× × ×

VPRAŠANJE REŠKE ŠKOFIJE.

Budimpešta, 4. februarja. V informiranih krogih se trdi, da je vest o odcepitju Reke od senjske škofije prenačljena in sedaj baje še ni aktualna.

CESARJEV TELESNI ZDRAVNIK OBOLEL.

Dunaj, 4. februarja. Cesarjev telesni zdravnik dr. Kerzl se je moral danes v nekem tukajšnjem sanatoriju podvreči operaciji vsled gnojnega vnetja srednjega ušesa. Spričo visoke starosti pacienta se mora njegovo stanje matirati za resno.

VOJAŠKO IMENOVANJE V RUŠIJI.

Peterburg, 4. februarja. Poveljnik III. zbora generaladutant R e n n e n k a m p l je imenovan za poveljnika vojaškega okrožja v Vilni.

NA MAŠKERADI UMRL.

Brescia, 4. februarja. Tu je na plesu mask umrl general Coligni.

POLITIČNE METODE V MEKSIKU.

Meksiko, 4. februarja. Rebeli so včeraj zvečer napadli nek osební vlak, 12 vojakov, ki je vlak spremljalo, ubili, potnike oropali, nekaj moških ustrelili, žene pa odvedli.

ŠTRAJK V NAPOLJU.

Napolj, 4. februarja. Tukajšnje delavstvo je stopilo v štrajk, da protestira proti odredbi, da se tudi predmestja pritegnejo k užitinskemu davku.

Zdravniški vesnik.

Vnetje slepiča (apendicita).

Napisal primarij dr. Fr. Derganc. Kljub javnim predavanjem in poljudnim člankom v časopisih vlada še vedno velika brezbriznost in nevednost o nevarnem vnetju slepiča, katero zahteva celo med inteligentnimi krogi nepotrebnih žrtv. Samo ta malomarnost je kriva, da moram skoro vsak mesec operirati po par zamujenih slučajev vnetega slepiča. In vendar ni bolezní, katero tako lahko spozna zdravnik in bolnik.

Spoznanje (dijagnoza) vnetja slepiča (apendicite) se opira na štiri točne, zanesljive znake: 1. n e n a d n a bolečina v spodnjem delu desnega trebuha med popkom in kolkom; 2. n e n a d n a vročina (Fieber); 3. slabost in bljuvanje; 4. na spodnji del desnega trebuha omejena napetost trebušnih mišic, da se čuti trebuh trd kakor deska. To četvorico znakov naj si vsakdo v korist zdravja neizbrisno obdrži v spominu!

Navadno pa že zadoščata dva znaka za dijagnozo. Ako začuti človek kar na lepem, sredi najboljšega zdravja, sredi mirne noči nenadoma, kakor bi trenil, kakor bi treščilo iz jasnega neba, v spodnjem delu desnega trebuha bolečino in ako pokaže hitro pod pazduho položeni toplomer nad 37,5 ° C, je sigurno in dokazano, da je nastopilo nevarno in aktualno vnetje slepiča. Posebej povdarjam in obračam pozornost na način nastopa bolečine in vročine. Bolečina in vročina nastopita hipotam, kjer ju bolnik pred eno uro niti slutil ni. Ako pravi bolnik, da čuti že par dni, že par tednov kakor neko napetost ali bolečino v spodnjem delu desnega trebuha, to ne pomeni akutnega smrtnonevarnega vnetja, kvečemu kronično vnetje, katero pa ne zahteva takojšnje operacije. Bolnik z akutnim vnetjem vedno natančno pove uro in čas, kdaj je začutil v trebuhu bolečino in reče: danes ponoči ob tej in tej uri, davi po zajutru ali dve uri po večerji me je začelo boleti. Če postane bolniku kmalu po nenadni bolečini in vročini še slabo, se mu začne vzdigovati ali če celo bljuje, če bolečina čim dalje bolj narašča, da se spodnji del desnega trebuha na najmanjši pritisk napne trdo kakor deska, so to samo resni opomini, da mora slediti spoznanju bolezní nemudoma odločno dejanje — v obliki operacije.

Slepič je 5 do 15 cm dolgo, tenko, glisti podobno črevesce, priraščeno na spodnji konec debelega, slepega črevesa, katero leži v desnem spodnjem trebuhu. Govoriti moramo torej pravilno o vnetju slepiča (apendicita), in ne o vnetju slepega črevesa! Vnetje slepiča je močno razširjena bolezen, tako da itna koncem 4. desetletja komaj polovica ljudi normalen slepič, da kažejo v 6. do 7. deceniju tri četrtine do štiri petine vseh ljudi vnetne izpremembe na slepiču.

Rečemo torej lahko — kar velja tudi že za tuberkulozo — da je apendicita tako razširjena in pogostna bolezen, da skoro vsak človek enkrat zboli zanjo in sicer večinoma brez vsake nevarne posledice.

Ako je bolnik srečno prestal prvi napad vnetja, s tem ni postal varen proti drugemu obolenju; narobe, prestan vnetje disponira k nevarnemu obnovljenju bolezní in statistika uči, recidivira apendicita v 30 do 65 odstotkih, da je prvi napad najnevarnejši in da mu podleže 10,2 odstotkov vseh bolnikov, največ v 1. in 6. deceniju. Napredku moderne kirurgije se je posrečilo v zadnjih letih znižati prvotno število smrtnosti od 10,2 odstotka na 2 odstotka, nekaterim kirurgom celo na 0 %.

Vnetje slepiča je vedno bakterijalno, nastane vedno vsled bakterij, sicer vsled bakterij najrazličnejših vrst, tako da apendicita ni specifična infekcija. (Konec urih.)

Primorske vesel.

p Protest proti volitvam v trgovsko-obrtno zbornico v Gorici. Ker se protestni shod v nedeljo pri »Zlatem jelenju« radi različnih okoliščin ni mogel vršiti, se vrši shod nepreklicno prihodnjo nedeljo ob 11. uri dopoldne, najbrže v prostorih »Trg. doma«.

p Goljufije puljske kamore pred sodiščem. V nadaljnjem zaslišanju je priznal obtoženec Privileggio, da je Jucha pozval, naj poveri nakaznico za 800 kron. Prizna tudi, da si je prilastil nakaznico za 616 kron. Plen je delil z Galantejem in s Quarantottom. Zelo je obtežil soobtoženca Fillinicha, Horrika in Galanteja. Na vprašanje državnega pravdnika pripoznata Privileggio in Galante, da se je kljub neredu in dasi ni bilo nobenega nadzorstva, nahajal v računskem oddelku en pošten, dasi reven uradnik Costessich. Noben uradnik se ni upal Costessicha nagovarjati na kako nepoštenost. Nato so zaslišavali obtoženca Franca Bigatto, ki izpove, da ni kriv in le prizna, da je enkrat napravil v registru izpremembo zato, da zakrije, ker Privileggio ni vplačal 200-kronski obrok na predjem svojega očeta. Z Galantejem, ki je Bigattu očital soudeležbo pri poverjenjih, se Bigatto živahno prereka. Razpravo so nato na sredo, dne 5. t. m. odgodili.

p Z revolverjem se je obstrlel v Gorici 20letni Ivan Semolič, ko se je igral. Leva roka je težko ranjena. Nahaja se v bolnišnici usmiljenih bratov.

p Bolniške strežnice, ki bolnikom krađejo. Nad vse ljubeznive strežnice ima mestna občina tržaška. Te dni je dal ravnatelj 40 strežnic pred odhodom iz zavoda preiskati in našel pri njih 18 ukradenih stvari, ki so jih bolnikom ukradle. Šest jih je odpustil, 12 pa kaznoval.

p Umrl je v Gorici 79letni Salvator Gvozdenovič.

p Poročil se je v Trstu g. Just Sosič z gđco Karlo Čebronovo.

Štajerske novice.

š Nepredvidnost s cigareto zopet povzročila smrt. Predvčerajšnjim je prišel v Gradcu delavec Karol Painsi vinjen domov. Vlegel se je v posteljo ter kadil v postelji cigareto. S prižgano cigareto v ustih je zaspa. Cigareta je padla na posteljo in vnela odeje. Kmalu je bila postelja v plamenu, pa tudi ostala oprava. Ko je prišla rešilna družba, je bil Painsi že mrtev.

Iz slovanskega sveta.

Zveza slovanskih akademij. Dogovori za osnutje zveze slovanskih akademij so radi vojnih dogodkov na Balkanu in splošne napetosti, ki je vsled tega nastala, nekoliko zastali. Vendar je pa za sedaj zagotovljeno skupno delo vseh slovanskih akademij, izvemši krakovsko. V bodočo zvezo bodo pristopile: Ruska akademija znanosti v Peterburgu (zgodovinski in slovanski oddelek), Jugoslovanska akademija v Zagrebu, kraljeva srbska akademija v Beogradu, Bolgarska akademija v Sofiji in Češka akademija v Pragi (III. literarno-modroslovni oddelek).

Izpopolnitev srbskih generalštabnih zemljevidov. Po ukazu ministrstva se srbski generalštabni zemljevidi popravijo in izpopolnijo v toliko, da se narišejo vse poti, ki jih navaja novi zakon o javnih potih.

Poštna služba v novobazarskem sandžaku. Za upravitelja poštne in brzojavnega urada v Sjenici je na zahtevo srbskega vrhovnega vojnega poveljstva imenovan belgrajski poštar Miloš Dj. Matič.

Za prosveto v novoosvojenih srbskih krajih. Srbsko prosvetno ministrstvo je načelniku prosvetnega oddelka g. Mirku Popoviću in referentu cerkvenega oddelka g. dr. Milanu Pečancu poverilo nalogo, da osebno proučita prosvetne in verske razmere in potrebe v novoosvojenih krajih. Njuno poročilo bo služilo vladi kot prva direktiva za prosvetno in versko politiko v teh krajih. Na njuni poti po novih krajih ju bodo spremljali dosedanja tamošnji prosvetni pionirji.

Odlikovani poljski učenjak. Petrogradska akademija znanosti in umetnosti je podelila poljskemu učenjaku Jožefu Lukaszewiczu Ahmatovo nagrado za njegovo v treh zvezkih izšlo delo: »Życie nieorganiczne ziemi«. Zanimivo je, da je to delo poljski učenjak spisal v ječi. Leta 1887. je bil Lukaszewicz obsojen na smrt, ker je bil član »Narodne Woli«, a pomiloščen ter je bila smrtna obsodba izpremenjena v 18 letno težko ječo. In v ječi je napisal učeni mož delo, katero je zdaj petrogradska akademija odlikovala.

Francoski aviatik v srbski vojni službi. Slavni francoski aviatik Z. Vedrin, vitez častne legije, je te dni prisel v Belgrad in se brezplačno stavil na razpolago srbskemu vojnem poveljstvu. Vedrin je star 30 let.

Novi slovaški časnik. V Ružomberku je začel izhajati časnik »Nové

Časy«. List bo izhajal dvakrat na teden. Urednika sta mu Andrej Dev... in dr. Lovro Šrobár. Novi časnik bo delal na to, da bi bil Slovak človek in Slovák, da bi bili edini, da bi imeli svoje versko prepričanje v čisti in ljubi svojo rodno grudo. Moralo ceni nad vse in se bo boril proti dvema krutima sovražnikoma slovaškega naroda, namreč proti alkoholu in tuberkulozi.

Razne stvari.

Tekma za prvenstvo v paroplovbi med Nemci in Angleži dovaža do čimdalje večjih dimenzij. 23. maja l. l. šele je bil spušen v morje takrat še največji parnik Hamburg-Amerika Line s imenom »Imperator«. Med tem pa je že začela graditi angleška družba »Cunard« po vzorcu v paroplovbi do sedaj morda najuspešnejših sesterskih ladij »Mauretania« in »Lusitania« v ladjedelnici John Brown and Co., Clydebank, svojo največjo ladjo »Aquitania«, ki bo spuščena v morje koncem aprila t. l., popolnoma dodelana pa bo spomladaj prihodnjega leta. Dočim se vzdružujejo podatki o končnih dimenzijah te nove ladje še kot tajni, je gotovo, da bo največja ladja, ki bo plula pod angleško zastavo, a tudi ne dolgo časa, ker je začela graditi družba White Star še večji parobrod v ladjedelnici v Belfastu s imenom »Britannic«, najbrže z namenom, da ž njim popravi madež, ki je ostal tej družbi vsled pogube »Titanica«. Da izrabljajo seveda vse nove zgradbe teh morskih velikanov skušnje iz nesreče prejšnjih je naravno. Zatrjuje se, da bo imela n. pr. »Aquitania« dovolj rešilnih čolnov za vse osebe in potnike na ladji. Kako ogromni posamezni kosi pridejo pri zgradbi tako velikih ladij v poštev sledi že iz tega, da znaša skupna teža okvirja in opor za ladjin nos 130 ton, od katere odpade na en sam kos vlit iz jekla 50 ton.

Avstrijska princezinja žena pomorskega častnika. Ko so se delale priprave za poroko princezinje Eleonore, hčerke nadvojvode Karola Stefana, z mornariškim častnikom pl. Klossom, je princezinja naročila, da se poišče zanjo stanovanje v vojni luki Pulju. Nekdo na dvoru je nato pripomnil, da ne verjame, da bi mogla najti v Pulju primerno stanovanje. Princezinja ga začudeno pogleda in pravi: »Zakaj ne? Saj bom vendar čisto priprosta častnikova soproga.« Mladi par se sedaj nahaja na Brionskih otokih. V hotelu »Neptun« stanujeta čisto priprosto; najeti imata samo dve sobi. Na izprehod gre princezinja v popolnoma priprosti obleki, z majhnim priprostim klobukom. Samo k obedu pride princezinja v fini, dragoceni obleki. Njen soprog tudi ni nikak salonski junak; eleganten je sicer, a skromen v obleki in nastopu. Njegov pogled izraža globoko čustvo, resnost in globokomiselnost. Drugače je pa popoln »revež«, kajti razven svoje častniške plače, nima ničesar. Mladi par živi sam zase, ne da bi se ravno ogibal ljudi; na izlete se vozita z drugimi izletniki z navadnim parnikom in tudi obedujeta v veliki dvorani z drugimi hotelskimi gosti. O mlademu paru se pripoveduje na Brionih ta-le anekdota: Nekega dne sta prišla na pošto po svoja pisma; medtem ko princezinja pregleduje korespondenco njen mož kupuje znamke. Pri tem mu pa pade žvinarški novc v neko špranjo in poštni uradnik ga ne more takoj ven dobiti. Tu vpraša princezinja: »Ali greva?« »Samo še hip, prosim,« odgovori soprog. Princezinja stopi bliže in mož ji pravi: »Dvavinarški novc mi je padel v špranjo.« »Prav imaš, le vzemi ga s sabo, treba štediti!« Smeje sta počakala, da je uradnik izkopal in izročil novc ter roka v roki vesela odšla s pošte. Vsa okolica je polna simpatij nasproti mlademu paru.

Stavka mornariških častnikov. Iz Marseillesa se poroča: Častniki parnika »Canada«, ki je imel v New York odplati, so ladjo zapustili. Zahtevajo, da naj se izdela poslovnik za častnike.

Velika kovinarska stavka v Pittsburgu. V Pittsburgu v Ameriki se pripravljala splošna stavka kovinarjev. Če stavka izbruhne, bo stavkalo 40 tisoč delavcev.

Bombni napad v New Yorku. V New Yorku je našel v veži trgovec s smodkami Bernardo Herredo zavoj, katerega je izročil svoji ženi. Ko ga je hotela žena odpreti, je pa nastala eksplozija. Herredova je ubita, njen mož in neka Fughmann, ki je pri Herredovih stanovala, sta pa ranjena. Napad je veljal Fughmannovi, ker se ni hotela pridružiti stavki svojih tovarišic sodelavk v neki tvornici oblek.

Podgane in miši proti sufragetkam. »Lokalanzeiger« poroča iz New Yorka: V Washingtonu nameravajo sufragetke sklicati velik shod za žensko volilno pravico. Dijaki, ki se za žensko volilno pravico ne ogrevajo, so skle-

nili, da nabavijo več tisoč miši in podgan, ki jih nameravajo ob shodu med zborovalke izpustiti.

Velika železniška nesreča. Na pruski progi Oswiecim — Myslowice je dne 2. t. m. zavezil pruski osebni vlak v pruski tovorni vlak. Stroj in en osebni voz sta skočila iz tira. Več voz je poškodovanih, 13 oseb je lahko, tri so pa nevarno ranjene.

Ponesrečeni parnik Gödöllő družbe Ungaro Croata. Parnik Gödöllő je, kakor se iz Zadra poroča, v gosti megli zavezil v skalo pri San Nikolo di Morter. Ladja je pod morsk gladino poškodovana, a sodijo, da se ne bo potopila. Potnike je prepeljal parnik »Villa« na kopno.

Strašna nesreča v kinogledališču. V New Yorku je nastal v nekem kinematografu požar. Nastala je panika. 12 ljudi je bilo pohojenih, dve ženski sta smrtnonevarno ranjeni. Požar so kmalu pogasili.

Tvornica zletela v zrak. Iz Curiha se poroča, da je v Leebachu pri Curihu zletela neka tvornica v zrak. Ravnatelj Wolf je bil ubit.

Parobrodne družbe med seboj. Iz Antwerpna v Belgiji se poroča: Delegatje različnih parobrodskih družb se nikakor niso mogli zediniti glede prevoznih cen na prekoatlantskih parnikih. Ko je pa Canadian Pacific Company naznanila, da bo uvedla nov potni in tovorni promet med Trstom in Canado, so se delegatje razšli. Med raznimi parobrodskimi družbami bo sedaj nastal boj, kar bo za posledico, da se cene nekaterih parobrodskih kart znižajo.

V varstvo ptic. V mehiškem zalivu, nasproti obali Louisiane, leži otok Marsh Island, na katerem gnezdi jo ali vsaj počivajo ogromne jate ptic selivk. Zlasti priljubljeno prezimovališče je bil ta otok dolgo let divjim racam in gosem. To so izvahali agenti kupčevalcev s ptičjim perjem ter pobili na milijone ptic. Da se napravi konec temu uničevalnemu lovu na ptice, je ameriška milijonarka Russel Sag, ki sploh veliko deluje za varstvo ptic, kupila cel otok za 700.000 K in ga izročila v državno varstvo Louisianci; na otoku so nastavljeni državni čuvaji, ki skrbno pazijo, da nihče ne vzemirja ptičic. Ista dobrotnica je v splošne dobrotne svrhe darovala doslej že nad 110 mil. mark.

: Naročaite „Slovenca“ :

Namesto ribjega olja

Koliko otrok je prisiljenih piti ribje olje; gotovo je, da jim žele starši stem le dobro, pa otroci jim bodo hvaležni, ako bodo smeli namesto ribjega olja jemati Scottovo emulzijo. V tem preparatu se okus in duh po ribjem olju popolnoma zgubi, malim pa ugaja ta smetani podobna zmes tako zelo, da začno veselo vzdikati in z nogami cepetati, ko ugledajo steklenico. Uspeh Scottove emulzije je — kakor uči izkušnja — tako presenetljiv, da slabotni otroci svoje sovratnike telesno in dušno prekose. Toda vedno samo pristna Scottova emulzija, nikdar ponaredba.

Cena originalni steklenici je 4 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vinarjev v znak na SCOTT & BOWNE, O. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljanka potom lekarnar za poskušnjo.

Fina kuharica

se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Pojasnila se dobijo v upravi lista pod št. 379.

Zahvala.

V dnevih naše neizmerne bolesti in tuge, ko nam je bila tako nenadoma ugrabljena naša predobra, nepozabna, nenadomestna soproga, oziroma mamica, gospa

Ida Kušar, roj. Nigrin

prejeli smo od vseh strani toliko dokazov iskrenega sočutja, da nam je nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Zahvaljujemo se tem potom vsem, ki so nam stali v najtežjih urah našega življenja ob strani, vsem darovalcem krasnih vencev in onim, ki so predrago rajnico spremlili k večnemu počitku. 373

V Ljubljani, dne 4. febr. 1913.

Žalujoča rodbina Kušarjeva.

Društvo tiskarjev na Kranjskem javlja žalostno vest, da je njegov član, gospod

Filip Kranjc

dne 1. februarja t. l. v Feldhofu pri Gradcu preminul.

Pokopan je bil 3. februarja.

Ljubljana, 4. februarja 1913.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, hči in sestra, gospa

Marija Aman roj. Travner

gostilničarka

včeraj ob 7. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni v starosti 41 let, prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, hči in sestra, gospa

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v sredo dne 5. svečana ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Gradišče št. 7, na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi rajnici blag sponin!

Ljubljana, dne 4. februarja 1913.

Žalujoči ostali.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavine v 24 urah v mm
3	9. zveč.	742,6	1,3	sr. zah.	jasno	
4	7. zjut.	744,8	— 1,2	sl. jvzh.	del. obl.	0,0
	2. pop.	745,0	7,6	sl. vzh.	„	

Srednja včerajšnja temp. 2,4°, norm. — 1,4°.

Bilinska kislá voda

Naravna

najbogatejši alkalični (natron-lithion) kislec na Češkem. Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti bilinske izvole vprašati hišnega zdravnika. 3851

Spreten organist, pevovodja in cerkvenik

želi sredi aprila t. l. službo premeniti. Gre tudi na Koroško ali Štajersko. Naslov pove uprava lista pod št. 376. (Znamka za odgovor!) 376

Slugo

samca, sprejme

dr. Josip Furlan

odvetnik, Ljubljana.

381

Izurjen trgovski pomočnik

vešč popolnoma slovenskega in nemškega jezika se sprejme takoj ali z marcem na hrvaški meji v trgovino z mešanim blagom.

Ponudbe s prepisi spričeval pod šifro: »Izurjen 500« pošto ležeče glavna pošta v Ljubljani. 377 3

Proda se radi bolehnosti dobrodoča gostilna s trgovino špecerijskega blaga

z vso zalogo, vsem pohištvom in zemljiščem za 26.400 K. Polovico kupne cene je izplačati takoj, ostalo po dogovoru. Hiša, v kateri se nahaja gostilna in trgovina, je bila zidana pred štirimi leti; stoji na lepem kraju, deset minut od kolodvora. Ponudbe na upravnništvo »Slovenca« pod št. 375. 375

„Slovenska Straža“.

Prvi dvekranski novc darovala:

Julijana Obrovnik, Zreče pri Konjicah, 2 K. — M. Škofič, kaplan v Zrečah pri Konjicah, 2 K.

Slomškov dar po 20 K:

140.) 141.) 142.) 143.; 144.) Neimenovan v Ljubljani 100 K.

145. Evg. Legat, katehet v Ljubljani, mesto venca na grob pokojnega župnika Andreja Petek, 20 K.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Po Mihaelu Jobec, Mestinje, nabrano pri licitaciji nekega predmeta ob prijavi poroke Alojzija Straus z Lenčičke. Jobec v Mestinjah, 3 K 17 vin. — Josip Grašič, župnik, Beran, 4 K. — Nabrano na sestanku Dekliške zveze v Zrečah pri Konjicah v proslavo Antona Martina Slomška, 8 K. — Franc Jernutsch, Celovec, 2 K. — Telovadni cdek Orel na Ježici 10 K (članarina).

Po Karolu Malajner, kaplanu v Šmartnem pri Velenju, nabrano na sedmini po umrli Franciški Verdej v Spodnjem Šaleku, 17 K 50 vin. Nabrano po Francu Gorjanc, na Moljevi svatbi v Čirčicah pri Kranju, 4 K 60 vin. Nabrano na svatovanju Josipa Zajc iz Krke, 7 K. Nabral Oroslov Skamen, šmarje pri Jelšah, na gostiji Ivana Novak pri sv. Barbari dne 20. januarja 1913, 7 K. Franc Krkoč, Črniče, 3 K. Karol Klenovšek, Bakar, Hrvaško, 30 vin. Po Marku Kranj, kaplanu v Središču, Štajersko, nabrano na gostiji Kolarič-Lasič v Godenincih pri Središču, 10 K.

Prispevek podružnic:

Podružnica Brdo 16 K 10 vin. — Podružnica Zreče pri Konjicah 1 K. — Podružnica v Zabnici pri Škofji Loki 21 K. — Podružnica Železna Kapla, Korosko, čisti dobiček od Slomškove slavnosti, 20 K. — Podružnica v Podbrezjah 4 K.

Podružnica v Kranju, 42 K. Podružnica Sv. Magdalena v Mariboru, 10 K. Po podružnici v Loškem potoku darovala vesela družba pri gospej Iv. Bartol, Hrib, 10 K 4 vin. in dar župana Fr. Debeljaka v Loškem potoku, 10 K. Po podružnici Križe pri Trziču, daroval ženin Slapar Kristl, namesto »tolarja«, 10 K. Podružnica Sv. Križ pri Trstu, nabrano na veselici dne 26. januarja 1913, 10 K 9 vin.

Sklad Mohorjanov:

233.) Mohorjani Lokve podomače Trnovo po č. g. Leopoldu Cigoj, župnem upravitelju, 4 K 43 vin. — 234.) Mohorjani Sv. Lovrenc nad Mariborom po knezoškofijskem župnijskem uradu 5 kron. — 235.) Mohorjani v Postojni po ž. g. Josipu Šimenc, kaplanu, 16 K 20 vin. — 236.) Mohorjani v Budanjah po župnijskem uradu 10 K. — 237. Mohorjani v Kranju, po podružnici v Kranju, 9 K. 238. Mohorjani v Semiču, 5 K.

Še mnogo župnij letos ni poslalo. Naj bi število slovenskih župnij sklad Mohorjanov vsako leto bolj množilo!

Gospodarstvo.

Ljubljanski semenj za kože in kožuho-vino se je vršil v skladiščnih prostorih tvrde »Balkan«, Dunajska cesta šte. 33 dne 26. in 27. t. m., ki je bil vsled izvanrednega mnogobrojnega poseta kupcev iz različnih krajev in mest, tako med drugim tudi iz Lipskega, Monakovega, Budimpešte, Dunaja itd. prav živahen, tako, da se je vse na trg prineseno blago po izredno ugodnih cenah prodalo. — Po prva blagu se je ob obeh tržnih dneh mnogo povpraševalo in isto tudi prav dobro plačevalo ter je bilo posebno prvega tržnega dne kupcev več kot dovolj. Na trgu so bile sledeče kože prodane: 200 domadov govejih suhih po 3 K 20 vin. do 3 K 40 vin. za kg; 300 komadov govejih osolenih po 1 K 22 vin. do 1 K 50 vin. za kg; 100 komadov telečjih suhih po 4 K do 5 K za kg; 100 komadov telečjih osolenih po 1 K 50 vin. do 2 K za kg; 4000 komadov ovčjih po 1 K 80 vin. do 2 K za kg; 700 komadov kozjih po 2 K 75 vin. do 5 K za kos; 400 komadov srne po 1 K 80 vin. do 2 K za kos; 2000 komadov lisicjih po 18 do 20 K za kos; 200 komadov kune-belice po 36 do 44 K za kos; 150 komadov kune-zlatice po 50 do 55 K za kos; 4000 komadov zajčjih po 1 K 20 vin. do 1 K 40 vin. za kos; 450 komadov jazbecjih po 10 do 11 K za kos; 100 komadov divje mačke po 4

do 5 K za kos; nadalje še male partije koz od vidre, dihurjev itd. Denarni promet je znašal okroglo 200.000 K. Vsekakor pa je gotovo, da je po deželi še dovolj blaga, tako da se bode bržkone začetkom meseca marca t. l. vršil še drugi sejem v Ljubljani kot predhodnik velikega lipskega sejma in budimpeštanskega kožnega trga na Jožefovo, o čemer se bode pa še svoječasno poročalo.

I. tečaj za izdelavo sodarskih in sodrinskih izdelkov v Česnjici pri Železnikih priredi Zavod za pospeševanje obrti v času od 18. februarja do Velike noči. Tečaj se bo vršil s posebnim ozirom na pravkar dogotovljeno strojno delavnico Sodske zadrage v Česnjici in bo zato obisk tečaja omejen na člane omenjene zadrage. Za sprejem veljajo sicer običajna določila in je pripravi pripravi pri načelnstvu Sodske zadrage v Česnjici, ki daje tudi vse druge informacije o prireditvi tečaja.

II. tečaj za lesna dokončevalna dela priredi zavod za pospeševanje obrti v št. Vidu nad Ljubljano. Ta tečaj je namenjen predvsem zunanjim udeležencem in se bo vršil s celodnevним poukom pod vodstvom strokovnega vodja c. kr. oddelka učil za obrtni pouk, g. Reschenhoferja. Ta tečaj se bo začel v ponedeljek 17. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v prostoru prejšnjega šolskega poslopja. Radi velikega števila že sprejetih prijavitev se more upoštevati le še malo prosilcev.

Balkanska povest. Leta 1910. je izšla lepa povest iz balkanske zgodovine: »Vstaja Škenderbegova«. Cena samo 60 vinarjev, vezano 80 vinarjev. — Knjiga opisuje delo in življenje velikega krščanskega junaka Škenderbega, sina epirkega kneza, ki se je proslavil v zgodovini in o katerem se ravno sedaj ob priliki vojske na Balkanu vsak dan čuje. Škenderbeg je pod sultanovanjem Murata II. prišel na turški dvor, kjer je vsled svojih velikih zmožnosti in osebnih neustrašenosti bil imenovan celo vojskovodjem. Baval se je pa vedno z mislijo, kako bi osvobodil svojo po Turkih podjarmljeno domovino, kar se mu je v zvezi z ogrskim junakom Hunjadijem tudi posrečilo. Pri tem je tudi rešil prekrasno Hunjadijevo hčer, katero so Turki zajeli in jo poslali v sultanov harem.

Škenderbeg je vzor krščanskega junaka, ki gori domovinske ljubezni in se ne ustraši nobenih žrtv in bojev, da reši svoj narod. Baš sedaj, ko vre močno narodno gibanje med Slovenci, bo vsak bral to krasno povest z velikim veseljem in še večjim navdušenjem.

Knjiga nudi velik vpogled v zgodovino balkanskih narodov in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

ZA POSTNI ČAS

priporočamo cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Foerster Ant.: Op. 5. Lamentacije ali žalostne pesmi Jeremija preroka. Očitana: »Kaj sem ti storil« za meš. zbor po 70 h. Hribar p. Angelik: Postni in velikonočni napevi za mešan zbor. Cerkevna glasbena dela. III. zvezek. Part. 2 K, glasovi po 50 h.

Kimovec dr., Franc: Rihar renatus, 21 pesmi našemu Gospodu. Za mešani zbor. I. zvezek. Obsega poleg drugih tudi več postnih napevov, med temi tudi en križev pot.

Sicherl Josip: Postne in misijonske pesmi. Riharjevi in drugi napevi za mešan in moški zbor. Part. 2 K 30 h, glasovi po 40 h.

Hladnik Ign. Op. 54. Deset postnih pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 20 h.

Grum Ant.: Cerkevna pesmarica za Marijino družbo. I. del. Za štiri enake ženske ali moške glasove.

Foerster Ant.: Cantica sacra. Cerkevna pesmarica za moški ali ženski zbor (četverglasno). I. del, drugi natis, 2 K 40 h. Sattner p. Hugolin: Postne pesmi za mešan zbor in orgle. Part. 1 K 50 h, glasovi po 38 h.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Kuharica

Kmečko dek-le, poštena večša kuhanja, gospodinjstva, likanja perila, šivanja, želi stopiti v službo h kakemu gosp. duhovniku v mestu ali na deželi. Naslov se izve pri upravi »Slovenca«. (Znamka za odgovor.) 368

Kri! Istočasno okusen zajtrk, južna, 50° prihranek!

Moč! Živci! Spanje! Zdravje! dosežejo oni, kateri mase kave, katera razburja živce, čaja in sladne kave, katera nista redilna, ki so samo sredstvo, sladni čaj, da dobe barvo, pijejo dr. pl. Trnkoc, ki je znani v trgovini pod imenom SLADIN. Ne sme se pa istega zamenjati s »sladno kavo«, katera po izgubi izgubi na redilni vrednosti. Povsod 1/2 kg zavoj 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 3 zavojev za 4 krome franko, pošni zaboj 5 kili, 10 K. Trnkoc, lekarnar Trnkoc v Ljubljani, na Kranjskem. Ta lekarnar je svojih osem otrok zredil s sladnim čajem. Vsaka mati, katera posnema ta zgled, mu je hvaležna. Ta prehrana stane polovico manj, kakor z moko za otroke i. dr. Ako se že pri dojenčkih dosežejo krasni uspehi, temvečji so uspehi pri odraslih ljudeh, in pri bolnikih, rekonvalescentih, in na pomanjkanje krvi, trpečih itd. Donarocila, katera okus, učenik in cenost sladnega čaja hvajajo, so najboljša priporočila. Glavne zaloge na Dunaju: lekarna Trnkoc: Schönbannerstrasse 100, Josefstadtstrasse 25, Radetzkyplatz 4 V. Gradec: Sackstrasse 4. 19

Stanovanje

za majev termin išče večja družina. Ponudbe do 7. svečana na upravništvo »Slovenca«. Zele se vsaj 3 večje ali pa tudi 4 sobe. Najraje pritličje. 370

Izredni uspeh, ki sem ga dosegel pri svoji

žitni kavi

v vseh slovanskih pokrajinah, me nagiba, da iznova opozarjam na ta svoj prvovrstni izdelek, ki po svoji kakovosti in nizki ceni ne pozna nobene konkurence, ter se smatra za neobhodno potreben predmet za vsakdanjo rabo v vsakem gospodinjstvu. Z vzorom in skrbno postrežbo sem si pridobil v vseh slojih prebivalstva popolno zaupanje in z zadovoljenjem moram na tem mestu naglašati, da se znatno množijo krog mojih odjemalcev. Obrnite se torej z zaupanjem na mojo izbirno trdko in prejeli boste za 4 K 5 kg izborne žitne kave poštino prosto na vsaki pošti. Vsaka pošiljka je zašita najskrbneje v zelo močno platneno vrečo in vsebuje vrhutega še dragoceno premijo: predmet, poraben v vsakem gospodinjstvu. Obrnite se takoj zaupno na trdko

Jos. Veselý, Praga VII. 586

in postali bodete za vedno moj stalen odjemalec. 324

Kolodvorska restavracija

Ljubljana

(Jos. Schrey)

Ljubljana

Na pepešnično sredo dne 5. februarja

: SLANIK :

Točilo se bo ob tej priliki zopet sloviklo originalno Salvatorsko pivo.

Koncertu'e slavná »Slovenska filharmonija«.

Vstopnina za osebo 60 vinarjev.

K obilni udeležbi vabi velespoštovanjem

JOS. SCHREY, restavrafer.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

na leto. Obresti pripisuje glavnicí polletno, tako da vsakega dobi za vsake 100 K 4 1/2 obresti, ker plačuje banka is svojega rentni davek. Banka je pupilarno varen zavod. Za vloge jamči direktno dežela Kranjska.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna

posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,

ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.